

ଆସରେ ପିଲା

ଶୁଣିବା ଟପ

ଭାରତୀୟ ପ୍ରାକୃତିକ ବିଜ୍ଞାନ, ସଂଘ
— ଡିଜିଟାଲ୍ ଭାଗ —

ଆସରେ ପିଲାଏ ଶୁଣିବା ଗପ

I A P E

(ORISSA)

ଭରତୀୟ ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଷୟାଂଶ
(ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା), ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଆମ ସଂଘ

ପ୍ରତିଷ୍ଠା—୧୯୭୮

ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସଭାପତି—ସ୍ୱର୍ଗତ ହରିହର ମିଶ୍ର

ସାଂପ୍ରତିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟି —

ସଭାପତି—ପ୍ରଫେସର ଡଃ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ଉପ-ସଭାପତି—ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ସମାଦକ—ଡଃ ଭଗ୍ୟଧର ମହାନ୍ତି

ସହ-ସମାଦକ—ଶ୍ରୀମତୀ କମ୍ବୁକ୍ଷ୍ମୀ ମହାପାତ୍ର

କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ—ଡଃ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଆସରେ ପିଲଏ ଶୁଣିବା ଗପ

୧ମ ସଂସ୍କରଣ—୧୯୯୪

ସମ୍ପାଦନା

ଡଃ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ଡଃ ଭଗ୍ୟଧର ମହାନ୍ତି

ମୂଲ୍ୟ—୮-୦୦ (ଆଠ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର)

ମୁଦ୍ରଣ—କଲ୍ୟାଣୀ ପ୍ରେସ

୨୭, ବାପୁଜୀ ନଗର,

ଭୁବନେଶ୍ୱର-୯

ସମ୍ପାଦକୀୟ

ଭାରତୀୟ ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ସଂଘର ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ୧୯୭୮ ମସିହାରେ । ସ୍ୱର୍ଗତ ହରିହର ମିଶ୍ର ଓ ଅଧ୍ୟାପକ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନାଥଙ୍କ ପରି ଶିକ୍ଷାପ୍ରେମୀମାନେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ ଟିକ ଟିକ ପିଲାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରୁ ବିକାଶକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତ କରିବା ପାଇଁ ଆଗଭର ହୋଇଥିଲେ । ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ଧାରଣା ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଲାଙ୍କର ନାମ ଲେଖାଇ ଦେଲେ ଆପେ ଆପେ ତାର ଶିକ୍ଷା ଓ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞତା ବିକାଶ ହୋଇ ଯାଏ । ଅନେକ ଭୁଲି ଯାଆନ୍ତୁ ଯେ ଏହାର ବହୁ ପୃଷ୍ଠରୁ ଶିଶୁର ଶାରୀରିକ, ସାମାଜିକ, ଭାଷାଗତ, ସାମାଜିକ ଓ ଆବେଗିକ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟରେ ଜ୍ଞାନ-ଗତ ବିକାଶ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଏହାକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତ କରିବା ପାଇଁ ଠିକଣା ବେଳେ ପଦକ୍ଷେପ ନ ନେଲେ ଶିଶୁର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଏପରି ଏକ ଆତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଭାରତୀୟ ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାସଂଘ (ଓଡ଼ିଶା) କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରି ଏବେ ୧୭ଶ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ କରୁଛି । ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ, ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର୍ମୀମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଲିମ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସହ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାଗତ କରଣର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଏ ସଂଘ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତିତ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟକ ଆଲୋଚନା ତତ୍ତ୍ୱ ଓ କର୍ମଶାଳାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସଙ୍ଗେ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବିକାଶ ପାଇଁ ନୂଆ କରି ଉଦ୍‌ଯୋଗ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସର୍ଗନ ଦେବାରେ ଏ ସଂଘ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ନେଇଛି । ସୁନିସେଟ୍, ଏନ୍. ସି. ଆର୍. ଟି, ଏସ୍. ସି. ଇ. ଆର୍. ଟି, ଏସ୍. ଆଇ. ଆର୍. ଡି. ଆଇ. ସି. ଡି. ଏସ୍. ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ସମ୍ପର୍କିତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏହି ସଂଘର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ସହଯୋଗ କରି ଆସୁ ନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନେକ ଗପ ବହୁ ଲେଖାଯାଇଛି, ଲେଖାଯାଉଛି ମଧ୍ୟ, ହେଲେ ୩ ବର୍ଷରୁ ୭ ବର୍ଷର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ସମ୍ପର୍କିତ ଗପ ଏତେ ବେଶୀ ଲେଖା ଯାଇନାହିଁ । “ଆସରେ ପିଲାଏ ଗାଇବା ଗୀତ” ବହିଟିର ପ୍ରକାଶନ ପରେ ତାର ଲୋକପ୍ରିୟତା ଓ ଗୁହ୍ୟତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଏହି “ଆସରେ ପିଲାଏ ଶୁଣିବା ଗପ” ବହିଟି ପ୍ରକାଶ କରୁଛି । ଏ ଗପ ଗୁଡ଼ିକ ଖାଲି ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଏ ଗପ ଗୁଡ଼ିକ ପିଲାମାନଙ୍କ ମନରେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିବ ।

ଶିଶୁମାନଙ୍କ ବିକାଶ-କଲେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି-ବିଶେଷ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆମ ସହ ପୂର୍ବପରି ଯୋଗାଯୋଗ ରଖୁଥିବେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ । ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟକମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ପୁସ୍ତକ ଦୁଇଟି ପଢ଼ି ଗଠନ-ମୂଳକ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛୁ ।

ଡଃ: ଭୀଷଣର ମହାନ୍ତି

ସମ୍ପାଦକ

ପିଲାଙ୍କୁ ଗପ କହିବା କାହିଁକି ଓ କିପରି ?

ଆମେ ପିଲାଦିନେ ମାଆ, ଜେଜେମାଆ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଠାରୁ ମନ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ କେତେ ଗପ ଶୁଣିଛୁ । ପିଲାଙ୍କୁ ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ମଜାଲାଗେ । ସେମାନେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦ ପାଆନ୍ତି । ଗପ କହିଲେ ପିଲାଏ ପାଖ ଗୁଡ଼ିକେ ନାହିଁ । ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ପିଲାଏ ବାଲି ।

ପିଲାଏ ଏକ ଲକ୍ଷରେ ଗପ ଶୁଣିବା ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କର ମନଯୋଗିତା ବୃଦ୍ଧିପାଏ । ଶୁଣିବାର ଅଭ୍ୟାସ ବଢେ । ଶ୍ରବଣ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଦକ୍ଷତା ଲାଭ କରେ । ପିଲାଙ୍କର କଲ୍ପନା ଶକ୍ତିର ବିକାଶ ଘଟେ । ସେ ନଦୀ, ପାହାଡ଼, ପତଙ୍ଗ, ଜଙ୍ଗଲ, ମେଘ ଓ ନାନା ପ୍ରକାର ଜୀବଜନ୍ତୁର କଥା ଶୁଣିଲା ବେଳେ ସେ ଗୁଡ଼ିକ ତା ମନରେ ଆଙ୍କି ହୋଇଯାଏ । କୌଣସି ଅବସ୍ଥା ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ବା ବସ୍ତୁର ବର୍ଣ୍ଣନା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ସେ ତାର ମନରେ କିଛି ଗୋଟିଏ କଲ୍ପନା କରିନଏ ଯେପରିକି ରଜା, ପକ୍ଷୀ, ଦେବତା, ଅସୁର, ଜଙ୍ଗଲ, ବାଘ, ଭଲ, ଦୁମୁଣ୍ଡିଆ ପକ୍ଷୀ, ଦଶମୁଣ୍ଡିଆ ରାବଣ ଆଦି । ଗପ ଶୁଣିବା ଦ୍ଵାରା ତାର ଭାଷା ଜ୍ଞାନ ବଢେ । ଉତ୍ତମ ଓ ସାବଲୀଳ ଭାଷା ପ୍ରତି ଅନୁରୋଧ ଜାଗ୍ରତ ହୁଏ । ଗପଟିଏ କହିବାକୁ ଯାଇ ସେ କ୍ଷମ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାଷାରେ ନଜକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାକୁ ଶିଖେ । କଲ୍ପନା ଶକ୍ତିର ବିକାଶ ଶିଶୁର ସୃଜନ ଶକ୍ତିର ବିକାଶରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସେ ଲେଖକ, କବି, ଚିନ୍ତକର ଅଭିନେତା ହେବାର ପ୍ରତିଭା ଅର୍ଜନ କରିପାରେ । ତାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵର ବହୁମୁଖୀ ବିକାଶ ଘଟେ ।

ପିଲାଏ ପଶୁକ୍ଷୀ, ବୃକ୍ଷଲତା, ଫୁଲଫଳ, ନଦୀ ପତଙ୍ଗ ଓ କଣ୍ଢେଇ ଆଦିକୁ ନେଇ କୁହାଯିବା ଗପକୁ ବେଶୀ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଗଛ ଫୁଲ, ଠେକୁଆ, ବଲୁଆ, କୁଆ, କୋଇଲି କଥାବାସ୍ତବ କରିବା ଏବଂ ସୁଖ ଦୁଃଖରେ ଗୋଟିଏ ସମାଜରେ ସଂଘର୍ଷ ବା ସହଯୋଗ ସହ ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ଓ ମଣିଷ ଚଳିବାକୁ ପିଲାମାନେ ସ୍ଵାଭାବିକ ଭାବେ ବିଶ୍ଵାସ କରି ଯାଆନ୍ତି । ଏହି ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ର ଗପ, ଏ ସପ ଓ ଟଲଷ୍ଟୋଙ୍କ ଲିଖିତ ଗପ ଗୁଡ଼ିକ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଚିରକାଳ ଉପଦେୟ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

କିନ୍ତୁ ଗପରେ ମାରିବା ପିଟିବା ଠକିବା, ଡରେଇବା, ଦୃଷ୍ଟା, ଯେଯାକୁ ତେସା, ହିଂସା ଓ ଭର୍ଷା ଆଦିର ଚିହ୍ନ ନ ରହିବା ଉଚିତ । ଏହି ଅସାମାଜିକ ଗୁଣମାନ ଶିଶୁ ମନରେ କୁ-ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ପାରେ । ତେବେ **Contrast** ପ୍ରତିପାଦନ ପାଇଁ ଏହି କୁ-ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ଏହାର ସୁଧାର ଅତି ଚତୁରତା ଓ ସତର୍କତାର ସହ ବେଳେ ବେଳେ ଦିଆଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଆମର ସବୁବେଳେ ଗୋଟିଏ **Positive approach** ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିବା ଉଚିତ । କଣ କଲେ ଆମର ମଙ୍ଗଳ ହେବ ବା ଭଲ ହେବ ସେହି କଥା ଗପରୁ ପିଲା ଦୃଢ଼ଭାବେ ମନେ କରିବେ । ପିଲାଙ୍କୁ ସତ ଅକାର୍ଯ୍ୟର ତାଲିକା ଗୋଟିଏ ଘୋଷାଇବା ବା ଏହା କର ନାହିଁ ତା କର ନାହିଁ ବୋଲି କହିବା ତାହାହେଲେ ପିଲାଏ ସେହିକଥା କେଉଁ କାଟରେ ହେଲେ କରିବେ । ସୁତରାଂ **Negative approach** କୁ ଆମେ ଯେତେ ଦୂର ପାରିବା ଦୂରେଇ ରଖିବା । କିନ୍ତୁ ଠେକୁଆ ଫିଙ୍ଗୁ ମସିର ଦେଇ ଧାରଲ । ଏହା ଦ୍ଵାରା ତାର ବୁଦ୍ଧି ଓ ସାହସ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ଏବଂ ସେ ପଶୁ ସମାଜର କଲ୍ୟାଣ କଲ । ଏହିପରି ଭଲ କଥା ଗୁଡ଼ିଏ ପିଲାଏ ଗପ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଖି ପାରିବେ ।

ଗଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରେଟ ହେବା ଦରକାର ଏବଂ ସେଥିରେ ପାଠ ପାଠୀଙ୍କ ସଫଳା କମ ହେବା ଦରକାର । ଶିକ୍ଷକ, ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛନ୍ଦ ମନ୍ଦ ନ ହୋଇ କ୍ଷମ ଅନୁସାରେ ସରଳ ଭାଷାରେ ଗଲ୍ଟି କହିବେ ।

୧- ଗପଟିଏ କହିବା କେମିତି ?

ଗପଟିଏ ସାଧାରଣତଃ ଆମେ କଥାରେ କହୁଁ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ କହିଲବେଳେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଏବଂ ସ୍ୱରକୁ ଉଠାଇ ପକାଇ କହିଲେ ପିଲାମାନେ ଆକୃଷ୍ଟ ହେବେ । ପଶୁପକ୍ଷୀ ମାନଙ୍କର ଗୁରୁବା, ବୋବାଇବା ଓ ଗୁଲିବାର ଅଭିନୟ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ କରିବାକୁ ହେବ । ଗଳ୍ପ କଥନକାରୀ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ଗୁଲି, ବୋଲି ଏବଂ ମଣିଷର ସୁଖ ଦୁଃଖ ସମୟରେ ଭାବ ଭଙ୍ଗୀର ଅଭିନୟ କଲେ ଗଳ୍ପଟି ଅଧିକ ହୃଦୟଗ୍ରାସୀ ହେବ । ପିଲାମାନେ ନିଜର ସମୟରେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ସ୍ୱର ଅନୁକରଣ କରି ଆନନ୍ଦ ଲଭ କରିବେ । ଗଳ୍ପ-କଥନ ବେଳେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷକ ଅଭିନୟକୁ ଟିକିଏ ଅତିରଞ୍ଜିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ।

୨- ଚନ୍ଦ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଳ୍ପ କଥନ ।

ଗୁଡ଼ିଆ ହୋଇଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ର ଖୋଲି ଗଳ୍ପ କୁହାଯିବା ପ୍ରଣାଳୀ ଅନେକ ଜାଣନ୍ତି । କିନ୍ତୁ **Flash-Card** ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଳ୍ପ କହିବା ଆହୁରି ସହଜ । ଚନ୍ଦ୍ରପଟ ହେଉ ବା **Flash Card** ହେଉ ଅତି ବେଶୀ ୭-୮ ଟି ଚନ୍ଦ୍ର ଯଥେଷ୍ଟ । ଖଦୀ ଗ୍ରାଫ୍ ଛବି ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଳ୍ପ କହିଲେ ଆହୁରି ମଜା ଲାଗିବ । ଏଥିରେ ପରଦାରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ନାଟକୀୟ ଡଙ୍ଗାରେ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ବାହାରି ତାଙ୍କ କଥା କହି ଗୁଲି ଯାଉଥିବେ । ଏହି ପ୍ରକାର ଛବି ଅତି ଅଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଶିକ୍ଷକ-ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପାରିବେ ।

୩- ଗୀତ ମାଧ୍ୟମରେ ଗଳ୍ପ କଥନ ।

ଛୋଟିଆ ଗୀତଟିରେ ଗପଟିଏ କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଦୁଇ ତିନି ପଦ ଗୀତ ହେଲେ ହେଲା । ପିଲାଏ ଗୀତଟି ବୋଲି ଗପଟି ମନେ ରଖିବେ । ଶିକ୍ଷକ ଗୀତଟି ପିଲାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇବେ ।

ଉଦାହରଣ :— (“ଆସରେ ପିଲେ ଗାଇବା ଗୀତ” ବହୁର “ଥିଲୁ ଏକ ଠେକୁଆ”
ମେଘ ବରଷିଲ ଝୁପୁରୁ ଝୁପୁରୁ” “ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ” ଆଦି ଗୀତ)

୪- ଅଭିନୟ ବା ନାଟକ ସାହାଯ୍ୟରେ ।

ଗପଟିଏ ନାଟକ ଆକାରରେ ପିଲାମାନେ ମିଳମିଶି ଅଭିନୟ କରିବେ ।

ପିଲାଏ ପଶୁପକ୍ଷୀ, ଗଛଲତା, ଫୁଲ-ଫଳ, ଭାଇ-ଭଉଣୀ ଆଦି ଚରିତ୍ରରେ ଅଭିନୟ କରିବେ । ଅଙ୍ଗୁଳି କଣ୍ଢେଇ, ବାଡ଼ି କଣ୍ଢେଇ ଓ ହାତ କଣ୍ଢେଇ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗପଟିକୁ ମଧ୍ୟ ନାଟକ ରୂପରେ ପରିଣତ କରାଯାଇ ପାରିବ । ପିଲାଏ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କଣ୍ଢେଇ ଧରି ସେହି ଚରିତ୍ରର ଅଭିନୟ କରିବେ । ତଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ନିଜକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚରିତ୍ରର ସ୍ଥାନରେ ରଖି ନିଜ ଭାଷାରେ ଭାର କଥା ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବେ । ପିଲାଙ୍କର କଳ୍ପନା ଶକ୍ତି, ଉପାଜ୍ଞାନ ଓ ସଂଘୋପର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ବିକାଶ ଘଟିବ ।

କଥା ହେଲା, ଗପଟିକୁ କେଉଁ ମାଧ୍ୟମରେ କୁହାଗଲେ ସରସ ହେବ ତାହା ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ତଦନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବେ । ଆହୁରି ଅସଲ କଥା ହେଲା ଶିକ୍ଷକ କଥା କହିଲା ବେଳେ ନିଜେ ମଜ୍ଜି ଯିବେ । ପିଲାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପିଲା ହୋଇ ଆନନ୍ଦ ଲଭ କରିବେ ଏବଂ ନିଜେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିବେ ଯେ ଗଳ୍ପଟିଏ ଶୁଣାଇ ଓ କୁହାଇ ସେ ଶିଶୁର ବିକାଶ ଦିଗରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

ଇନ୍ଦ୍ର ଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ସୂଚୀପତ୍ର

ଗଳ୍ପର ନାମ	ଲେଖକ	ପୃଷ୍ଠା
୧- ମାଙ୍କଡ଼ର ଚେତା ପଶିଲା	ଡଃ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି	୧
୨- ମାଛର ଲେଉ	ଡଃ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି	୨
୩- ପଶୁପକ୍ଷୀ ଉପକାର କଲେ	ଶ୍ରୀ ଦେବରାଜ ସାମନ୍ତରାୟ	୩
୪- ମେଲର ବଳ	do	୪
୫- କୁନାର ଉଷୁଡ଼ା ଖିଆ	ଶ୍ରୀ କନ୍ଦୁଭୂଷଣ ମିଶ୍ର	୫
୬- ଗଧୁଆ ଜଙ୍ଗଲ ଜଗିଲା	do	୬
୭- ଯାହା ରୂପ ଯେପରି	do	
୮- ବୁଢ଼ା କପୋତର ବୁଦ୍ଧି	do (ମର୍ମୀରୁବାଦ)	୮
୯- ଛେଳିର ବୁଦ୍ଧି	do do	୯
୧୦- ଶିଳ୍ପୀର ଶୃଙ୍ଖଳ	do do	୧୦
୧୧- ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଉପକାର ପୁଣିଲା	do do	୧୧
୧୨- ଯାହା କାମ ଯାହାର	do do	୧୨
୧୩- ନୁରୁଖୁଆ ମାଙ୍କଡ଼ ପିଲା	do do	୧୩
୧୪- ମୁଷାକୁଆର ବୁଦ୍ଧି	ପୁସ୍ତକ ମହାନ୍ତି	୧୪
୧୫- ତିନି ସଙ୍ଗୀତ	ଡଃ ଭଗ୍ୟଧର ମହାନ୍ତି	୧୬
୧୬- ଗଧୁଆର ବୋକାମୀ	ଡଃ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି	୧୭
୧୭- କାଉ ଓ କୋଇଲି	do	୧୮
୧୮- ଲାଲ୍ ପାଇଲ ପୁରସ୍କାର	ଶ୍ରୀ କନ୍ଦୁଭୂଷଣ ମିଶ୍ର	୧୯
୧୯- ଟିପାଟିପି ଶିଖିଲେ	do	୨୦
୨୦- ମାଙ୍କଡ଼ ଓ ଜହ୍ନ	ଅମୀତା ମିଶ୍ର (ମର୍ମୀରୁବାଦ)	୨୫
୨୧- ହାଇ ଚାଁ ଚାଁ	ଡଃ ଭଗ୍ୟଧର ମହାନ୍ତି (ମର୍ମୀରୁବାଦ)	୨୬

ମାଙ୍କଡ଼ର ଚେତା ପଣିଲ

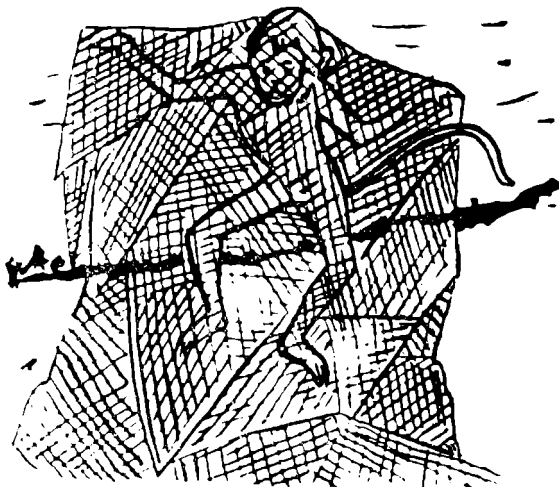
ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ନଈ କୂଳରେ ଗଛଟିଏ । ତା ଉପରେ ଗୋଟିଏ ମାଙ୍କଡ଼ ବସିଥାଏ । ଲୋକେ
ଜାଲ ପକାଇ ମାଛ ଧରନ୍ତି । ସେ ଦେଖେ, ଏମିତି ଜାଲ ପକାଇ ମାଛ ଧରିବାକୁ ମନ
କରେ ।

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଜାଲ ଖରାରେ
ଶୁଖୁଥିଲା । ସେଥିରେ ସେ ମାଛ
ଧରିବାକୁ ଚାହୁଁଲା । ଜାଲଟିକୁ
ମେଲାଇ ସେ ନଈ ଭିତରକୁ ପକାଇ
ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ହାୟ, ସେ ନିଜେ
ଛାଦି ହୋଇ ପାଣି ଭିତରେ ଖସି
ପଡ଼ିଲା ।

ନଈରେ ପଡ଼ି ସେ ଛଟପଟ
ହେଲା । ଲୋକଟିଏ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ।
ସେ ମାଙ୍କଡ଼ର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖିଲା ।
ଜାଲକୁ କଳକୁ ଟାଣି ଆଣିଲା ।
ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଦୁଇ ପାହାର ପିଟିଦେଲା
ଭୁସ୍‌ଭୁସ୍ । ମାଙ୍କଡ଼ ଜୀବନ ବିକଳରେ
ଗଛ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା । ସେଠାରେ
ବସି ସେ ଭାବିଲା -

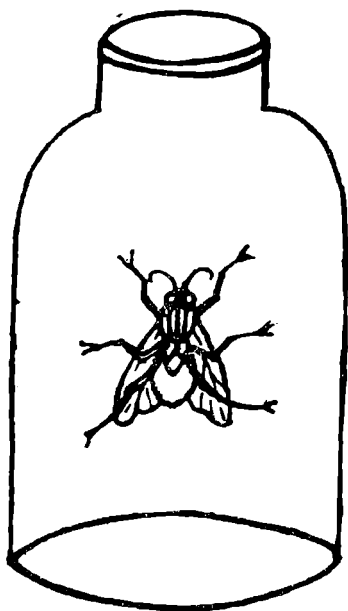
ନ ଜାଣି କଲେ କେହି କାମ
କରନ ହୁଏ ତାର ବାମ ।

ମାଛିର ଲେଉ

ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ଗୋଟିଏ ମାଛ ଥାଏ । ଚାରିଆଡ଼େ ଉଡ଼ି ବୁଲେ । ସେଉଁଠି ତା'ର ଆହାର
ପାଏ, ତାକୁ ସେ ସାଉଁଟି ଖାଏ । ଦିନେ ସେ ଜଣଙ୍କର ଘରେ ପଶିଲା ସେ ଘରେ ଥାଏ
ଗୋଟିଏ ମହୁ ବୋତଲ । ଠିପିରେ ଲାଗିଥିବା ମହୁକୁ ସେ ଚାଟି ଖାଇଲା । କି ମିଠା ସତେ :

ପଡ଼ିବନ ସେ ଏମିତି ବୋତଲ ଠିପିରୁ
ମହୁ ଚାଟି ଖାଏ । ଦିନେ ଦେଖିଲା ମହୁ
ବୋତଲଟିରେ ଠିପି ନାହିଁ । ସେ ବୋତଲ
ଭିତରକୁ ଗଲା । ମନ ବୋଧ କରି ମହୁ ଖାଇଲା ।
ତାର ପେଟ ପୂରିଗଲା ।

ଏବେ ସେ ଘରକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ମନ
କଲା । ହେଲେ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେବି
ଅଠାଳିଆ ମହୁରୁ ସେ ଉଠିପାରିଲା ନାହିଁ । ତା'
ଡେଣାରେ ମହୁ ଲାଗିଗଲା । ଯେତେ ଛଟପଟ
ହେଲା, ସେତେ ବେଶୀ ତାର ଦେହରେ ମହୁ
ବୋଳି ହୋଇଗଲା ।

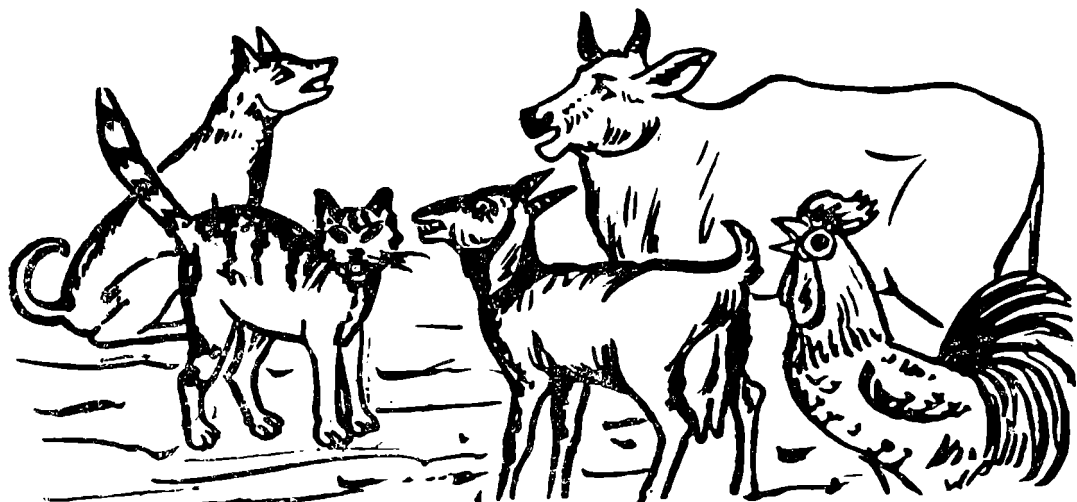
ଶେଷରେ ସେ ମହୁ ବୋତଲରେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେବାରେ ଲାଗିଲା । ସେ ଭାବିଲା -

ଅତି ଲୋଭ କରେ ଏଇ ଫଳ ପାଇ
ଏଇଠି ମରିବି ଶେଷରେ ଭାଇ ।

ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ଉପକାର କଲେ

ଦେବରାଜ ସାମନ୍ତରାୟ

ଗୁଡ଼ାଟିକୁ ଗୁଡ଼ୀଟିଏ । ଘରେ ଆଉ କେହି ନ ଥିଲେ । ଗୁଡ଼ା ଘରେ ବହୁତ ଟଙ୍କା ପଇସା ରଖିଥିଲା । ଚୋରମାନେ ଏକଥା ଜାଣିଲେ । ସେମାନେ ରାତି ଅଧରେ ଆସି ତାର କବାଟ ଠକ୍ ଠକ୍ କଲେ । ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଗୁଡ଼ା ନିଦରୁ ଉଠିଲା । ସେ ଜାଣିଲା ଯେ ଚୋରମାନେ ଆସିଛନ୍ତି । ସେ ଭାରି ଭୟଗଲା ।

ହେଲି, ବିଲେଇ, କୁକୁର, କୁକୁଡ଼ା ଏକଥା ଜାଣିଲେ । ସେମାନେ ଗାଈ ଗୁହାଳ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ସେମାନେ ଗାଈକୁ ସବୁକଥା କହିଲେ । ମାଲିକର ଧନ, ଜୀବନ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସେମାନେ କଥା ପକାଇଲେ । କଥା ଥିବା ହେଲା ଯେ, ସେମାନେ ଏକାବେଳେକେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ବୋବାଇବେ ।

ଗାଈ ବୋବାଇଲା ହମ୍ମା - - -, କୁକୁର ଘୋ' ଘୋ' ବୋବାଇଲା, କୁକୁଡ଼ା କ-କ-କ ଡାକିଲା ଏ ବିକଟାଳ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଚୋରମାନେ ଡରିଗଲେ । ସେମାନେ ଶାଢ଼ଳ, ଛୁରୀ, କଟୁର ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ପଳାଇଲେ ।

ମେଲର ବଳ

ଦେବରାଜ ସାମନ୍ତରାୟ

ଗହଳିଆ ବଣ । ତା ଭିତରେ ପାହାଡ଼ଟିଏ । ସେଇ ପାହାଡ଼ ଖୋଲରେ ବାଘ ରହେ । ତାହାର ଗୋଟିଏ ଛୁଆ । ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପଶସ ଗଛଟିଏ । ସେ ଗଛରେ କାଉଟିଏ ବସା କରିଥାଏ । ତାହାର ଦୃଢ଼ଟି ଛୁଆ ।

କାଉ ଛୁଆମାନେ ବେଳେବେଳେ ତଳକୁ ଆସି ଖେଳନ୍ତି । ବାଘଛୁଆ କାଉ ଛୁଆକୁ ଦେଖି ହାଉଁ ହାଉଁ ହୁଏ । ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ମୋଟେ ତଳେ ବସେଇ ଦିଏନି ।

କାଉ ଛୁଆ ଦୁଇଟି ମାଆ କାଉକୁ ଏ କଥା କହିଲେ । ମାଆ କାଉ ବାଘ-ଛୁଆକୁ ଯବତ କରିବା ପାଇଁ ବାଘକୁ କହିଲା, ବାଘ କାଉ କଥା ଶୁଣିଲାନି । ସେ ଓଲଟି କାଉକୁ ଖାଇବାକୁ ଗୋଡ଼ାଇଲା । ବାଘ ସାଥରେ ଲାଢ଼ିବାକି କାଉର ବଳ ପାଇଲାନି । ସେ ବିକଳରେ କା -- କା -- -- ଡାକ ଉଠିବୁଲିଲା ।

କାଉର ବିକଳ ଡାକ ଶୁଣି ଆଉ କାଉମାନେ ଆସଲେ । ବାଘଛୁଆ ଡରାଇ ଥିବା କଥା ଶୁଣି, କାଉମାନଙ୍କ ମନରେ ରାଗ ହେଲା ।

ସେମାନେ ଏକ-ମେଲ ହେଲେ । ସବୁ କାଉ ବାଘକୁ ଖୁମ୍ପି ଖୁମ୍ପି ଖଣ୍ଡିଆ କରିଦେଲେ, ବାଘର ବଳଆପଣ ଛାଡ଼ିଗଲା ।

ବାଘଛୁଆ କାଉଙ୍କ ମେଲ ଦେଖି ଡରଗଲା । ସେ ଆଉ ଛୁଆଙ୍କୁ ଡରାଇନାହିଁ । ସେମାନେ ମନ ଖୁସିରେ ଖେଳିଲେ ।

କୁନାର ଉଷୁଡ଼ା ଡିଆ

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମିଶ୍ର

କୁନା ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପିଲା ଥିଲା । ତାଙ୍କ ଘରେ ଗୋଟିଏ ମାଠିଆରେ ଉଷୁଡ଼ା ଥିଲା । କୁନା ଲୁଚି ଲୁଚି ଯାଇ ମାଠିଆ ଭିତରେ ହାତ ପୁରାଇଲା । ପୁରୁ ମୁଠାଏ ଉଷୁଡ଼ା ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ହାତ ଆଉ ନ ବାହାରେ । ହାତକୁ କୁନା ଥରକୁ ଥର ଜୋରରେ ଟାଣିଲା । ତା' ହାତକୁ ବହୁତ କାଟିଲା । କୁନା ହାତକୁ ବାହାର କରିବାକୁ ଯେତିକି ଯେତିକି ଚେଷ୍ଟା କଲା ତାକୁ ସେତିକି ସେତିକି କାଟିଲା । ହାତ ବାହାରିଲା ନାହିଁ ।

କୁନା ବିକଳ ହୋଇ ବଡ଼ ପାଟିରେ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତାର ପାଟି ଶୁଣି ତା' ବାପା ଧାଇଁ ଆସିଲେ । ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖି କୁନା ଆନ୍ଦୁରି ଜୋରରେ କାନ୍ଦିଲା । ବାପା ତା ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ହାତକୁ ଟାଣିଲେ । ହାତ କାହିଁକି ବାହାରିଲା ?

ବାପା କହିଲେ, କୁନା ତୁ ହାତରେ କଣ ଧରିଛୁ ? କୁନା ମୁଣ୍ଡକୁ ଘୋଡ଼ି କହିଲା, ‘ଉଷୁଡ଼ା’ । ବାପା କହିଲେ,

ଉଷୁଡ଼ାତକ ହାତରୁ ଛାଡ଼ିଦେ, ଦେଖି କ’ଣ ହେଉଛି, କୁନା ମାଠିଆ ଭିତରେ ମୁଠାକୁ ଖୋଲି ଦେଇ ଉଷୁଡ଼ାତକ ମାଠିଆରେ ପକାଇ ଦେଲା ତା ହାତଟି ବାହାରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା ।

ବାପା କହିଲେ, ‘ଏଥର ମାଠିଆ ଭିତରେ ହାତ ପୁରୁ, କୁନା ହାତ ପରେଇଲା । ବାପା କହିଲେ ଅଳ୍ପ ଗଣ୍ଡିଏ ଉଷୁଡ଼ା ହାତରେ ଧରି ବାହାରକୁ ଆଣ, କୁନା ଅଳ୍ପ ଗଣ୍ଡିଏ ଉଷୁଡ଼ା ଧରି ହାତକୁ ବାହାରକୁ ଆଣିବାରୁ ହାତ ବାହାରି ଆସିଲା ।

ବାପା କହିଲେ, ଦେଖିଲୁ ତୁ ଲୋଭରେ ବହୁତ ଗୁଡ଼େ ଉଷୁଡ଼ା ଆଣିବାରୁ ତୋ ମୁଠାଟି ବାହାରି ପାରୁନଥିଲା । ତୁ କାହାକୁ ନ କହି ଲୁଚେଇ କରି ଉଷୁଡ଼ା ଖାଇବାକୁ ଆସିଲୁ । ପୁଣି ଲୋଭ କରି ବହୁତ ଗୁଡ଼ାଏ ମୁଠାରେ ଧରିଲୁ । ସେଥିପାଇଁ ତୋର ଏ ଦଶା ହେଲା ।

ଗଧୁଆ ଜଙ୍ଗଲ ଜଗିଲ

ଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦ୍ରଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଗଧୁଆଟିଏ ମାଡ଼ିଲା । ଗୁଡ଼ରେ କାହାର ଢେଲି, କାହାର ମେଣ୍ଟା, କାହାର କୁକୁର ନେଇ ପଳାଇ ଯାଉଥାଏ । ଥରେ ଗୁଡ଼ ଅଧରେ ସେ ଜଣଙ୍କ ଗୁହାଳରେ ପଶିଲା ତାଙ୍କର କଅଁଳ ବାଛୁରୀକୁ ନେଇଯିବ ବୋଲି । ଗାଈ ବାଛୁରୀ ହମ୍‌ହମ୍‌ ରୁଲୁ ପକାଇଲେ । ଘର ଲୋକେ ଠେଙ୍ଗାପାଡ଼ି ଧରି ଆସି ଦେଖିଲେ ଗୁହାଳରେ ଗଧୁଆ ପଶିଛି । ଏତେ ଲୋକ, ଠେଙ୍ଗାପାଡ଼ି ଦେଖି ଗଧୁଆ ଛାନିଆଁ । ଏଣେ ଗାଈ ଦେଇଛି ଶିଙ୍ଗରେ ଭୂସି ଯେ ଗୋଡ଼ ବୋଟା ।

ଗଧୁଆ ସମସ୍ତଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ିଲା, ନେହେରୁ ହେଲା । ଗଧୁଆ କହିଲା, ଜଙ୍ଗଲ ତ ଗଲା, ମୁଁ ଏବେ ରହିବି କେଉଁଠି ତୁମ ଗାଁରେ ସମସ୍ତେ ଏବେ ଗଛ ଲଗାଅ ଜଙ୍ଗଲଟିଏ କରିଦିଅ । ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ରହିବି, ତୁମ ଜଙ୍ଗଲ ଜଗିବି, କାନ ମୋଡ଼ି ହେଉଛି କେବେ ତୁମ ଗାଁରେ ପଶିବି ନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲ ଜଗିଥିବି ।

ସେଠାରେ କାହାକୁ ପଶେଇ ଦେବନି । ଲୋକଙ୍କ ମନକୁ କଥାଟା ପାଇଲା । ଗାଁ ଲୋକେ ନାନା ପ୍ରକାର ଗଛ ଲଗାଇ ଜଙ୍ଗଲଟିଏ ତିଆରି କରିଦେଲେ । ଏବେ ସେ ଗଧୁଆଜଙ୍ଗଲ ଜଗିଛି । ଗଛପତ୍ର ସବୁ ବଢ଼ି ଗଲାଣି । ଗଧୁଆ ଆଉ ଗାଁ ଭିତରେ ପଶୁନାହିଁ କି ଗଧୁଆ ଡରରେ କେହି ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ କରୁନାହାନ୍ତି ।

ଅରେ ଗୋଟିଏ କାଉ ଗୋଟିଏ ଡଢ଼ଲ ଡଢ଼ଲ ପରକୁ ଦେଖିଲା । ପରଟି ଖାଇପିଇ ବେଶ୍ ମୋଟାସୋଟା ଦିଶୁଥାଏ । କାଉ ଭାବିଲା ସେ ଯଦି ପାରମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ରହିବ ସେ ମଧ୍ୟ ମୋଟାସୋଟା ହୋଇଯିବ । କଣକ୍ ଅଗଣାରେ ଘର ଧଉଲେଇବା ପାଇଁ ବୁନ ବତୁର ଯାଇଥିଲା । କାଉ ସେଥିରେ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ି ଧଳା ହୋଇଗଲା । ତା' ପରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଇ ପାରା ଦଳରେ ମିଶିଗଲା । ପାରମାନେ ତାକୁ ପାରଟିଏ ଭାବି ତାଙ୍କ ଦଳରେ ରଖିଲେ । ରାତିରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଦେଉଳ ଉପରେ ଶୋଇଲେ । ଯେମିତି ସକାଳ ହେଲା, କାଉ କା କା କରି ରାବବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ପାରମାନେ ଜାଣିଦେଲେ ଯେ ସେଇଟା ପାର ନୁହେଁ କାଉଟାଏ । ପାରମାନେ ତାକୁ ଖୁମ୍ ଖୁମ୍ ଖଣ୍ଡିଆ ଖାବର କରି ପକାଇଲେ । କାଉ ବିକଳରେ ଉଡ଼ି

ଆସି ପୁଣି କାଉ ଦଳରେ ମିଶିଗଲା । କାଉମାନେ ପାର ରୂପ ଦେଖି ତାକୁ ଆଉ ଗୋଟେ ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ଭାବି ଖୁମ୍ ଖୁମ୍ ବାକି ଲାଗିଲେ । କାଉ ବିଚର ନିଜ ଦଳରୁ ତଡ଼ା ଖାଇ ଏବେ ଗୋଟିଏ ଥୁଣ୍ଡା ଆମ୍ବ ଗଛରେ ରହୁଛି ।

ବୁଡ଼ା କପୋତର ବୁଦ୍ଧି

ମର୍ମାବଦ—ଇନ୍ଦ୍ରଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ଥରେ ଗୋଟିଏ ଶବର ଗୁଡ଼ିଏ ଖୁଦ ବନ୍ଧି ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଜାଲ ବଛାଇ ଦେଲା ।
କପୋତ ଚଢ଼େଇ ଗୁଡ଼ିଏ ଖାଦ୍ୟ ଲେଉଟେ ଆସି ଜାଲ ଉପରେ ବସି ଖୁଦ ଖାଇଲେ ।

ଗଲ୍‌ବେଲକୁ ତାଙ୍କର ଗୋଡ଼ସବୁ ଜାଲରେ
ଛନ୍ଦି ହୋଇଗଲା । କଣ କରାଯିବ ? ସବୁଠାରୁ
ବୁଡ଼ା କପୋତ କହିଲା, “ଗୁଲ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି
ଉଠି ଜାଲଟିକୁ ନେଇ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ପଳେଇବା ।
ତା ପରେ କଣ କରିବାକୁ ହେବ ମୁଁ କହିବି,”
ତା କଥା ମାନି ଚଢ଼େଇମାନେ ଜାଲକୁ ଧରି
ଉଡ଼ିଲେ । ଶବର ଆକାଶକୁ ଚଢ଼ି ଚଢ଼େଇ-
ଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ଦେଖି କାବା ହୋଇଗଲା ।

ଚଢ଼େଇମାନେ ଜାଲକୁ ଧରି ଧରି ଉଡ଼ି
ଉଡ଼ି ଖଣ୍ଡେବାଟ ଗଲେ । ବୁଡ଼ା କପୋତ
କହିବାରୁ ଗୋଟିଏ ସାହାଡ଼ା ଗଛ ମୂଳରେ
ଓହ୍ଲେଇ ଗଲେ । ସେଇ ଗଛ ମୂଳେ ବୁଡ଼ା
କପୋତର ସଙ୍ଗାତ ଗୋଟିଏ ବୁଡ଼ା ମୂଷା କୁଟୁମ୍ବ ଧରି ରହୁଥିଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବୁଡ଼ା
କପୋତର ସଙ୍ଗାତ ମୂଷା, ତାର ପୁଅଝିଅ, ନାତି ନାତୁଣୀ ମାନେ ଆସି ଜାଲଟିକୁ କାଟି
ପକାଇଲେ । କପୋତମାନେ ମୂଷାମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଉଡ଼ିଗଲେ ।

ଛେଳିର ବୁଦ୍ଧି

ମନୀରୁବାଦ—ଶ୍ରୀ କନ୍ଦୁସିଂହ ମିଶ୍ର

ଗୋଟିଏ ନାଲରେ ପାଣି ଥିଲା । ପାର ହେବାପାଇଁ ଲୋକେ ତା ଉପରେ ତାଳ
ଗଡ଼ିଟିଏ ପକାଇଥିଲେ ।

ଥରେ ଦୁଇଟି ଛେଳି
ଦୁଇ ପଟରୁ ସେ ତାଳ-
ଗଡ଼ ଉପରେ ଚଢ଼ି
ନାଲ ପାର ହେବା
ପାଇଁ ତାଳ-ଗଡ଼ ମଝି-
ରେ ମୁହାଁ ମୁହାଁ ହୋଇ
ଗଲେ । ଏବେ ଆର-
ପଟକୁ ଯିବେ କେମିତି ?
ଗୋଡ଼ ପକାଇବାକୁ
ଯାଗା ନାହିଁ । ଦୁହେଁ
ଯାକ ରଗା - ରଗି

ହେଲେ । ଲତାଲତା ହେଲେ ଦୁହେଁ ପାଣିରେ ପଡ଼ିବେ । ବଡ଼ ଅଜୁଆ ହେଲା । ସେଥିରୁ
ଗୋଟିଏ ଛେଳିର ମୁଣ୍ଡ ଶୁରେ ବୁଦ୍ଧି ପଶିଲା । ସେ କହିଲା, ଦେଖ ଭାଇ ମୁଁ ଗଡ଼ ଉପରେ
ଶୋଇ ପଡ଼ୁଛି । ତୁ ମୋ ଉପରେ ଗୋଡ଼ଦେଇ ଆରପଟକୁ ଚାଲି ଯା ପ୍ରଥମ ଛେଳିଟି
ଗଡ଼ ଉପରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିବାରୁ ଆଉ ଛେଳିଟି ତା ଉପରେ ଚଢ଼ି ଆରପଟକୁ
ଚାଲିଗଲା । ତା ପରେ ପ୍ରଥମ ଛେଳିଟି ଉଠିପଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ବିଲୁଆର ଚାଲକି

ମର୍ମାନ୍ତବାଦ—ଇନ୍ଦ୍ରଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ଦିନେ ବିଲୁଆଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲି ବୁଲି ହାଲିଆ ହୋଇଗଲା । କେଉଁଠି ହେଲେ କଙ୍କଡ଼ା, ମୃଷା କି ଠେକୁଆ ପାଇଲା ନାହିଁ । ସେ କିଛି ଖାଇବାକୁ ନ ପାଇ ଛଟପଟ ହେଲୁଣି । ଏତିକି ବେଳକୁ ଗୋଟିଏ ଡାମରା କାଉ ପାଟିରେ ମାଉଁସ ଖଣ୍ଡିଏ ଧରି ପାଖ ଗଛ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା । କାଉ ଅଣ୍ଟରେ ମାଂସ ଖଣ୍ଡକୁ ଦେଖି ବିଲୁଆ ପାଟିରୁ ଲାଳ ବୋହିଲା ।

ବିଲୁଆ କହିଲା - “କରେ ଡାମରା ଭାଇ ତୁ ତ ଆଜି କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛୁ । ତୋ ରୂପ ସେମିତି ସ୍ଵର ସେମିତି । ଅନେକ ଦିନରୁ ତୋ କଣ୍ଠରୁ ମଧୁର ଗୀତଟିଏ ଶୁଣିନାହିଁ । ତୋର ଗୀତଟିଏ ଶୁଣାଇଲେ ମୋତେ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦ ଲାଗିବ ।”

କାଉ ଏମିତି ପ୍ରଶଂସା ଆଗରୁ କେବେ ଶୁଣି ନ ଥିଲା । ବିଲୁଆ ଠାରୁ ଏତେ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି କାଉର ମନ କୁଣ୍ଠେମୋଟ । ବିଲୁଆକୁ ତାର ମଧୁର ସ୍ଵର ଶୁଣାଇବାକୁ ଯାଇ କାଉ ଅଣ୍ଟା ମେଲା କରି ‘କାଆ’ ବୋଲି କହିଦେଲା । ତା ପାଟିରୁ ମାଂସ ଖଣ୍ଡିକ ଟପ୍‌କିନା ତଳକୁ ଖସିଗଲା । ବିଲୁଆ ଯାଙ୍ଗେ ଯାଙ୍ଗେ ଖସି କର ମାଂସ ଖଣ୍ଡିକ ଧରି ଚମ୍ପିଟ ।

ପିମ୍ପୁଡ଼ ଉପକାର ସୁବିଳା

ମର୍ମାନ୍ୱଦ—ଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦୁଭୁଷଣ ମିଶ୍ର

ନଈ କୂଳରେ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଥୁଲ ଗଛ । ଥରେ ତା ଉପରେ ଗୋଟିଏ ବଗ ବସିଥିଲା ।
ତଳକୁ ଚଢ଼ି ଦେଖିଲା ନଈ ସୁଅରେ ପିମ୍ପୁଡ଼ଟିଏ ଭସିଯାଉଛି । ବଗ ମନ୍ଥୁଲ ଗଛରୁ

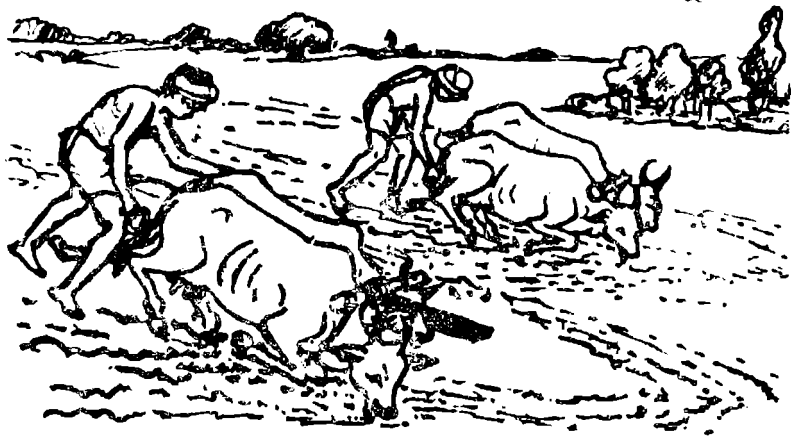

ପହଞ୍ଚିବ ଛିଣ୍ଡେଇ ପିମ୍ପୁଡ଼ ପାଖକୁ
ପକାଇ ଦେଲା । ପିମ୍ପୁଡ଼ ତା
ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ଉପରକୁ
ଚଢ଼ିବ ବଗ ତା ଆଡ଼କୁ ଚଢ଼ିଛି ।
ପିମ୍ପୁଡ଼ କହିଲା, ‘ବଗୁଲୀ ନାନୀ
କିଲେ, ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ । ତୁ
ମତେ ଆଜି ବଞ୍ଚେଇ ଦେଲୁ ।’

ଆଉ ଦିନକର କଥା । ସେଇ
ମନ୍ଥୁଲ ଗଛରେ ବଗ ବସିଛି ।
ଗୋଟିଏ ବାଣୁଆ ଆସଲା ଗଛ
ମୂଳକୁ । ସେ ଧନୁଶର ଧରି ଲକ୍ଷ୍ୟ-
କଲା ବଗକୁ । ପିମ୍ପୁଡ଼ ସେଇ ଗଛ
ମୂଳେ ଥିଲା । ଏଇକଥା ଦେଖି
ବାଣୁଆ ଠିକ୍ ଶର ମାରିଲା ବେଳକୁ
ପିମ୍ପୁଡ଼ ତା ଗୋଡ଼କୁ ରୁଟକରି କାମୁଡ଼ି
ଦେଲା । ବାଣୁଆର ହାତ ହଲିଗଲା ।

ଶର କୁଆଡ଼େ ନାହିଁ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା । ବଗ ଫଡ଼ ଫଡ଼ ହୋଇ ଉଡ଼ି ପଳେଇଗଲା ।
ପିମ୍ପୁଡ଼ ମନ ଭରି ଖୁସି । ଆଜି ସେ ବଗର ଉପକାର ସୁବିଳା ।

କଣେ ଗୁରୁର କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଗାଈ ଆଉ ବଳଦ ଥିଲେ । ଦିନେ ରାତିରେ ଗୁହାଳ ଘରେ ବିଗୁର ପଡ଼ିଲା । ହଳ କରିବା, ଶଗଡ଼ ବୋହୁବା କାମ କେତେ କଷ୍ଟ ସେ କଥା ବଳଦମାନେ ଗାଈମାନଙ୍କୁ କହିଲେ । ଗାଈମାନେ ବଳଦମାନଙ୍କୁ ଗୋଟେ ବୁଦ୍ଧି ବଢେଇ ଦେଲେ । ସେମାନେ କହିଲେ ‘ତୁମେ ବଳଦ ଗୁଡ଼ାକ ବଡ଼ ଓଲୁ ଆମେ ହୋଇଥିଲେ କାମ କଲୁବେଳକୁ ଏମିତି ଲୁତ ମାରନ୍ତୁ ଯେ ଗୁରୁ ବାପୁଡ଼ା ସାବାଡ଼ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତା ।

ତା ଆରଦିନ ହଳ କଲୁ ବେଳକୁ ବଳଦମାନେ ଖାଲି ନାତି ମାରିବାରେ ଲାଗିଲେ । ହଳଆମାନେ ରାଗରେ ପାଞ୍ଚିଣ ବାଡ଼ିରେ ପିଟି ଦେଇ ଗଲେ । ବଳଦଙ୍କ ପେଟ ଓ ପିଠରେ ନୋଲା

ଫାଟିଗଲା । ଗୁରୁକାମ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ରାତିରେ ବଳଦମାନେ ଗାଈମାନଙ୍କୁ ଡାଙ୍କ ଦୁଃଖ କହିଲେ ।

ବିଲ କାମ ତ ଆଉ ବନ୍ଦ ହେବ ନାହିଁ । ସକାଳ ହେବାରୁ ଗୁରୁମାନେ ଗାଈମାନଙ୍କୁ ନେଇ ହଳ ଯୋଗିଲେ । ଏବେ ଗାଈମାନେ ଯବେ କୁଆଡ଼େ ? ବିଲରେ ଶୋଇଲେ, ଅଣ୍ଟୋଇଲେ ପାଞ୍ଚିଣମାଡ଼ ଖାଇଲେ । ପୁଣି ରାତିରେ ବିଗୁର ପଡ଼ିଲା, ଗାଈମାନେ ଡାଙ୍କ ଦୁଃଖ କହିଲେ ।

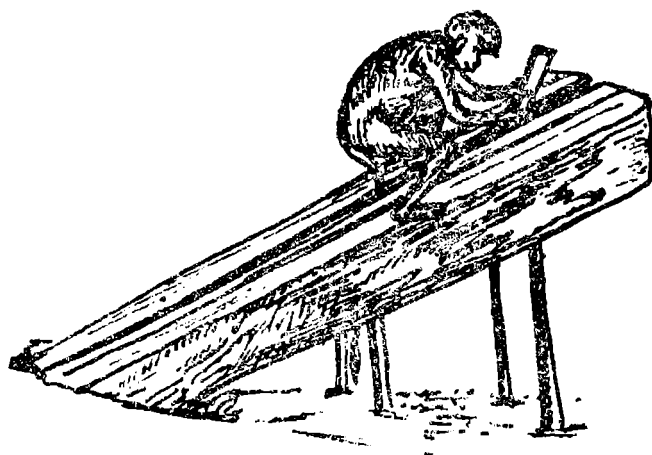
ଗୁରୁମାନେ ତା ଆରଦିନକୁ ଗାଈ ବଳଦ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିଲକୁ ନେଲେ । ବଳଦମାନେ ଠିକ୍ରେ ହଳ କଲେ । ଗାଈମାନେ ଖାଲି ଶୋଇଲେ, ଆଣ୍ଟୋଇଲେ, ମାଡ଼ ଖାଇଲେ ।

ବଳଦମାନେ ଗାଈଙ୍କ ଦଶା ଦେଖି ହସିଲେ, ରାତିରେ ପୁଣି ଗାଈ, ବଳଦମାନେ ବିଗୁର କଲେ । ସେମାନେ ଠିକ୍ କଲେ, ବଳଦ କାମ ବଳଦର, ଗାଈ କାମ ଗାଈର ।

ନୁରୁଖରଥା ମାଙ୍କଡ଼ ପିଲା

ମମୀନୁବାଦ—ଇନ୍ଦୁ ଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ଗାଁଟିଏ ଥିଲା । ଗାଁକୁ ଲୁଗି ଗୋଟିଏ ଆମ୍ବତୋଟା ଥିଲା । ଥରେ କରତଥାମାନେ ଆସିଲେ । ଆମ୍ବ ତୋଟାର ଛାଇରେ ଗୋଟିଏ କାଠଗଡ଼କୁ ଚିରଲେ । କାଠ ଅଧାଚର ବେଳକୁ ତାଙ୍କୁ ଭୋଗ ଲାଗିଲା । ସେମାନେ ଅଧାଚର କାଠ ମଝିରେ ଗୋଟିଏ କାଠକଳା ମାରିଦେଲେ । ତା ପରେ ଖାଇବାକୁ ଗାଁ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ତା ପରେ ପଲେ ହନୁମାଙ୍କଡ଼ କୁଆଡ଼ୁ ଆସି ତୋଟାଯାକ ଖେଦ ଗଲେ । ସେ ପଲରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କୁନି କୁନି ମାଙ୍କଡ଼ ଥିଲେ । ସେମାନେ ତୋଟା ଭିତରେ ମନଇଚ୍ଛା ଡିଆଁ ଡେଇଁ କଲେ । ଖେଳିଲେ ଆଉ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହେଲେ । ତାଙ୍କ

ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଚିଆଁ ମାଙ୍କଡ଼ ଯାଇ ସେ ଅଧାଚରା କାଠଗଡ଼ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା । ତାର ଆଉ ଲମ୍ବ ନାହିଁ । ତା ଲଙ୍ଗୁଳଟି ଅଧାଚର କାଠର ଫାଙ୍କ ଭିତରେ ପଶି ତଳକୁ ଓହଳି ପଡ଼ିଥିଲା । ତାର କ'ଣ ମନେହେଲା କେଜାଣି ସେ ଚର କାଠ ଫାଙ୍କରେ ମରାଯାଇଥିବା କିଲାଟିକୁ ହଲେଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ହଲେଇ ହଲେଇ କିଲାଟିକୁ ଏପଟ ସେପଟ କଲୁରୁ କିଲାଟି ବାହାର ପଡ଼ିଲା । ଏଥର ଦେଖ ମାଙ୍କଡ଼ ଚିଆଁର ମଜା, ଦି ଫାଳ

କାଠ ମଝିରେ ତା ଲାଙ୍ଗୁଳଟି କସି କରି ଚପି ହୋଇଗଲା । ଚିଆଁ ଆଉ ଯାଏ କୁଆଡ଼େ ?
ଚିଁ ଚିଁ କରି ରଡ଼ି କରି ଏପଟ ସେପଟ ଯେତେ ଡେଇଁଲେ ଆଉ ଲାଙ୍ଗୁଳ ନ ବାହାରେ ।

ଏ କଥା ଦେଖି ଚିଆଁର ମା ଆଉ ବଡ଼ ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ଆସି ଜମା ହୋଇଗଲେ ।
ସମସ୍ତେ ଚିଆଁ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଏପଟ ସେପଟ ଟଣାଓଟଣା ଭିତାଭିଡ଼ି କଲେ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଆହୁରି
କଷ୍ଟ ହେଲା । ଟଣା ଟଣି ଭିତାଭିଡ଼ିରେ ତା ଲାଙ୍ଗୁଳଟି ଅଧାରୁ ଛିଣ୍ଡି ଗଲା । ଝର ଝର
ରକ୍ତ ବୋହିଲା । ଚିଆଁ ମାଙ୍କଡ଼ଟି ବିକଳରେ ଚିଁ ଚିଁ ଚିଁ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଗଛକୁ ଗଛ ଡେଇଁ
ଡେଇଁ ତୋଟା ଆରପଟକୁ ଚାଲିଗଲା । ସବୁ ମାଙ୍କଡ଼ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ସେଇ ଆଡ଼କୁ
ପଲେଇଲେ । ଏବେ ସେଇ ମାଙ୍କଡ଼ ଚିଆଁକୁ ଦେଖିଲେ ପିଲାଏ କହନ୍ତି
“ଦେଖରେ ଖଣ୍ଡି ଲାଙ୍ଗୁଳିକି” -

‘ଦରକାର ଥିଲେ ସିନା କରିବାଟି କାମ
ଅକାମ କରିଲେ ଆମେ ହେବା ହଇରାଣ’ ।

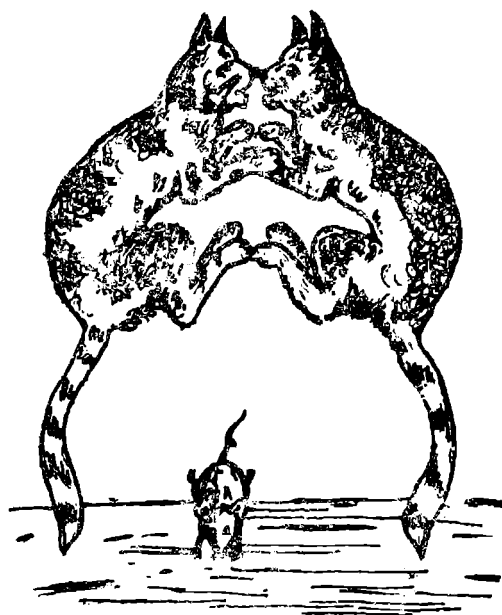
ମୂଷାଛୁଆର ଚୁଇଁ

ସୁ-ପ୍ରଭା ମହାନ୍ତି

ଦିନେ ବିଲେଇଟିଏ ଶିକାର ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ମୂଷାଛୁଆଟିଏ ପାଇଲା । ତାର
ଦି ଯୋଡ଼ିଏ ବିଲେଇ ଛୁଆ ଥାଆନ୍ତି । ବିଲେଇଟି ମୂଷା ଛୁଆଟିକୁ ନ ମାରି ତା ଛୁଆଙ୍କ
ପାଇଁ ନେଇଗଲା ।

ବିଲେଇ ଛୁଆମାନେ ମୂଷାକୁ ଦେଖି ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । ମା' ବିଲେଇ କହିଲା,
 “ତମେ ଦୁହେଁ ମୂଷାଛୁଆ ସାଙ୍ଗେ ଖେଳୁଥାଅ । ମୁଁ ଯାଉଛି ଆଉ କ’ଣ ଶିକାର କରି
 ଆଣିବି । ମୂଷାଛୁଆ ଟା ମରିଗଲେ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଖାଇବା ।”

ବିଲେଇ ଛୁଆ ଦୁହେଁ ମୂଷାଛୁଆ
 ସାଙ୍ଗେ ଖେଳିଲେ । ହେଲେ ସେ ଡରରେ
 ଥରୁଥାଏ । ବିଲେଇ ଛୁଆମାନେ ତା
 ଦେହରେ ନଖ ମାରି ଦେଉଥାନ୍ତି । ମୂଷା-
 ଛୁଆ ଦେଖିଲା ଏମିତି ବିଲେଇ ଛୁଆ-
 ମାନେ ତା ଦେହରେ ନଖ ମାରିଲେ ସେ
 ମରିଯିବ ।

ମନରେ ସାହସ କରି ମୂଷାଛୁଆ
 କହିଲା, “ବିଲେଇ ଭାଇମାନେ, ଆମେ
 ଗୋଟିଏ ନୂଆଖେଳ ଖେଳିବା । ମୁଁ ଏଇଠି
 ମଝିରେ ବସୁଛି । ତମେ ଦୁହେଁ ମୋ ଦି

ପାଖରେ ୧୦ ପାହୁଣ୍ଡ ଦୂରକୁ ଯାଅ । ମୁଁ ‘ଟି’ ବୋଲି କହିଲେ ଦୁହେଁ ମୋ ପାଖକୁ
 ଦୌଡ଼ି ଆସିବ । ଯିଏ ମୋତେ ଆଗ ଧରିବ, ସେ ମତେ ଖାଇବ ।”

କଥାଟି ବିଲେଇ ଛୁଆଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା । ଦୁହେଁ ଦୁଇ ପଟକୁ ୧୦ ପାହୁଣ୍ଡ ଯାଇ ଢଳି
 ବସିଲେ । କିଏ ଆଗ ପହଞ୍ଚିବ ? ଯେମିତି ମୂଷାଛୁଆ ‘ଟି’ ବୋଲି କହିଛି, ଦୁହେଁ
 ମାରିଲେ ଡିଆଁ । ମୂଷାଛୁଆ ଉପରକୁ କୁଦି ପଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ମୂଷାଛୁଆଟି ଗୋଟାଏ
 କଡ଼କୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । ଡୁଁ କରି ଦୁଇ ବିଲେଇ ଛୁଆଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ମଝିରେ ପିଟି ହୋଇ-
 ଗଲା । ଦୁହେଁ ରାଗିଗଲେ । ଦୁହେଁଙ୍କ ଭିତରେ ରାମ୍ପୁଡ଼ା ରାମ୍ପୁଡ଼ି କାମୁଡ଼ା କାମୁଡ଼ି
 ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଏହି ସୁଯୋଗ ଦେଖି ମୂଷାଛୁଆ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ପାଖ ମୂଷା ଗାତରେ
 ପଶିଗଲା ।

ବହୁତ ଦିନ ତଳର କଥା ସେତେବେଳେ ଆମ ଦେଶରେ ରାଜାମାନେ ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ଭାରତରେ କେତେ ଛୋଟ ବଡ଼ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା । ଏମିତି ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟର ରାଜା ପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଅ ଭାରି ସାଙ୍ଗ । ସେମାନେ ଦିନେ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଗୋଟେ ପାତି-ମାଙ୍କଡ଼ ଛୁଆ ଦେଖିଲେ ।

ପାତି ମାଙ୍କଡ଼ ଛୁଆଟି ଭାରି କଉତୁକିଆ ହୋଇଥାଏ । ଦୁଇସାଙ୍ଗ ପାତିମାଙ୍କଡ଼ ଛୁଆଙ୍କୁ ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ରାଜା ଘରେ ତ କେତେ ପ୍ରକାର ଜିନିଷ ଅଛି । ପାତିମାଙ୍କଡ଼ ଛୁଆକୁ ସବୁବେଳେ ମିଠା ମିଠା ଫଳ ଖାଇ ବାକୁ ଦିଅନ୍ତି । କେତେ ଦିନ ପରେ ଛୁଆଟି ବଡ଼ ହୋଇଗଲା । ରାଜାପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ ଯୁଆଡ଼େ ଗଲେ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଗଲା । ଦିନେ ତିନିଜଣ ସଙ୍ଗାତ ବସିଲେ । ରାଜାଙ୍କର ତ ବଡ଼ ବଡ଼ ବଗିଚା ଥାଏ । ତିନି ସଙ୍ଗାତ ଖୁସିରେ ବଗିଚାରେ ବୁଲନ୍ତି

ଓ କେତେ ମିଠା ମିଠା ଫଳ ଖାଆନ୍ତି । ଦିନେ ଏମିତି ବଗିଚାରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଗୋଟେ ବଡ଼ ପିକୂଳି ଗଛରେ ବହୁତ ପିକୂଳି ପାଚିଛି । ରାଜା ପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଅ ଛୋଟ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ରାଜା ପୁଅ ମାଙ୍କଡ଼ ସଙ୍ଗାତକୁ କହିଲା “ସଙ୍ଗାତ” ପିକୂଳି ଗଛରେ ଚଢ଼ି ପାରିଲା ପିକୂଳି ପାରିବୁ କି ଆମେ ଖୁସିରେ ଖାଆନ୍ତୁ”, ରାଜା ପୁଅ କଥା ଶୁଣି ପାତିମାଙ୍କଡ଼ ଦି ଛୁଆଁରେ ଗଛ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲା । ରାଜା ପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଅ ପିକୂଳି ଖାଇବାକୁ ଚାହିଁଥାନ୍ତି । ହେଲେ ପାତିମାଙ୍କଡ଼ ପାରିଲା ପିକୂଳି ଖାଇ ଖାଲି

କଷି ପିଜୁଳି ତଳକୁ ପକାଇଲା । ଏସବୁ ଦେଖି ରାଜା ପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଅ ରାଗିଗଲେ । ଯେମିତି ପାତ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଛି ତାକୁ ପିଜୁଳି ଗଛରେ ବାନ୍ଧି ଦେଇ ରାଗରେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ପାଟକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ କହିଲା, ମାଙ୍କଡ଼ ସଙ୍ଗାତଟା ଦୁଷ୍ଟାମି କଲୁରୁ ସିନା ଆମେ ତାକୁ ବାନ୍ଧି ଦେଲେ । ହେଲେ ସେ ଭାରି କଷ୍ଟ ପାଉଥିବ । ଏକଥା ଶୁଣି ପଛରୁ ପାତ-ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା “ମୁଁ ପର ହେଉଛି ।” ରାଜା ପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ ପଛକୁ ବୁଲି ଅନାଇଲୁ-ବେଳକୁ ପାତ ମାଙ୍କଡ଼ ତା କାନ୍ଧରେ ଗୋଟାଏ ପିଜୁଳି ଡାଳ ପକାଇ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି । ପିଜୁଳି ଡାଳରେ ଦୁଇଟା ବଡ଼ ବଡ଼ ପିଜୁଳି । ରାଜା ପୁଅ ଦେଖି ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା “ସଙ୍ଗାତ ଏ ପିଜୁଳି ପର ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ ଆଣିଛି । ରାଜା ପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ ସବୁ ରାଗ ଭୁଲି ଖୁସିରେ ପିଜୁଳି ଖାଇଲେ ଓ ତନି ସଙ୍ଗାତ ହାତ ଧରି ଧରି ହୋଇ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।

ଗଧୁଆର ବୋକାମି

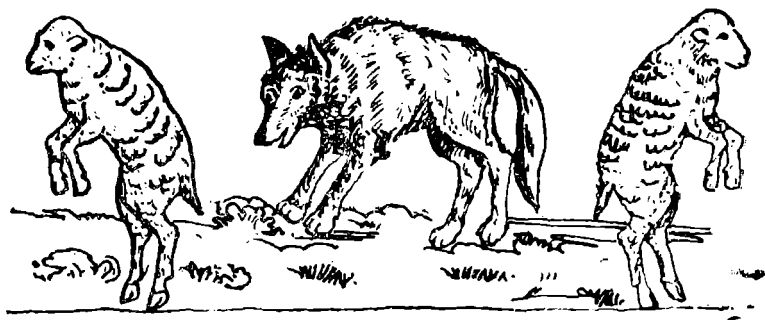
ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ଗୋଟିଏ ଗଧୁଆକୁ ଭାରି ଭୋଖ ଲାଗିଲା । ସେ ଏଣେ ତେଣେ ଆହାର ଖୋଜି ବୁଲିଲା । ଗୋଟିଏ ପଡ଼ିଆରେ ଦୁଇଟି ମେଣ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ସେ ଦୁହଁଙ୍କ ଭିତରୁ ଗୋଟାକୁ ଖାଇବାକୁ ଚାହିଁଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ଡାକି ସେ ତାର ମନକଥା କଣାଇଲା । ମେଣ୍ଟା ବିଚରା କରବେ କ’ଣ ?

ଗୋଟିଏ ମେଣ୍ଟା କହିଲା - ଗଧୁଆ ଭାଇ ତୁମକୁ ଭୋକ କରୁଛି । ଆମ ଭିତରୁ କଣଙ୍କୁ ତ ଖାଇବ । ଆମର କିଛି ଆପଣ ନାହିଁ । ହେଲେ ଗୋଟିଏ କଥା - - - -

ଆମେ ଦୁହେଁ ଦୁଇଟି ମେଣ୍ଟା ଦଳର ସଙ୍ଘୀର । ଦୁଇ ଦଳ ଏଇ ପଡ଼ିଆରେ ଚରନ୍ତି ।
ସବୁଦିନ ଆମ ଭିତରେ କଳି ଲାଗୁଛି । ଆମ ଇଚ୍ଛା ପଡ଼ିଆଟା ଦୁଇଭାଗ କରି ବାଣ୍ଟିନେବୁ ।
ହେଲେ ଆମେ ଦୁହେଁ ତାହା କରିପାରୁ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟ ମେଣ୍ଟାଟି
କହିଲା - ଗଧୁଆ ଭାଇ,
ତୁମେ ତ ଭାରି ବୁଦ୍ଧିଆ ।
ତୁମେ ଆଗ ପଡ଼ିଆଟା
ମାପ ଦୁଇଭାଗ କରିଦିଅ ।
ତା ପରେ ଆମ ଭିତରୁ
ଯାହାକୁ ହେଲେ ଖାଇବ ।

ଗଧୁଆ ମେଣ୍ଟାଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ସେ ଅମିନ ପରି ମାପିବାକୁ
ବାଡ଼ରୁ ଗୋଟିଏ ବାଉଁଶ ଆଣିଲା । ପଡ଼ିଆକୁ ଦୁଇ ଭିତର ମାପିଲା ।

ଶେଷରେ ସେ ପଡ଼ିଆ ମଝିରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲା - ଏଇଟା ପଡ଼ିଆର ମଝି ।
ଏଇ ସଳଖେ ବାଡ଼ ଦିଅ । ପଡ଼ିଆ ଅଧେ ଅଧେ ହୋଇଯିବ । ତୁମେ ଦୁହେଁ
ଦୁଇପଟକୁ ପାହୁଣ୍ଡରେ ମାପି ଦେଖ ।

ମେଣ୍ଟା ଦୁହେଁ କହିଲେ- ତୁମେ ଏଠି ଠିଆହୁଅ । ଆମେ ଦୁହେଁ ଦିପଟକୁ ମାପି ଦେଉଛୁ ।

ଗଧୁଆ ପଡ଼ିଆ ମଝିରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା । ମେଣ୍ଟା ଦୁଇଟି ଦୁଇପଟକୁ ପାହୁଣ୍ଡ
ପକାଇ ଚାଲିଲେ । ଶେଷରେ ସେମାନେ ପଡ଼ିଆ ପାର ହୋଇ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ହାଜର
ହୋଇଗଲେ ।

ଗଧୁଆ ବିଚାର ନକରି ବୋକାମି ବୁଝିପାରିଲା । ସେତେ ବେଳକୁ ନେଡ଼ିଗୁଡ଼
କହିଣୀକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ଗଧୁଆ ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ଆଉଁସି ବଣକୁ ଫେରିଲା । ଏମିତି
ବୁଦ୍ଧି କଲେ ବିପଦ କଟେ ।

କାଉ ଆଉ କୋଇଲି

ଡଃ କରନ୍ଦାସ ମହାନ୍ତି

ବାୟା ଚଢ଼େଇ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ବସା ଡିଆର କରେ । ତାଳଗଛ କି ଖଜୁରୀଗଛ ବାହୁଙ୍ଗାରେ ତାର ବସା ଝୁଲୁଥାଏ । ଝଡ଼ ବର୍ଷାକୁ ତାର ଡର ନଥାଏ । ତେଣୁ ପିଲୁମାନେ ଗାଆନ୍ତି :-

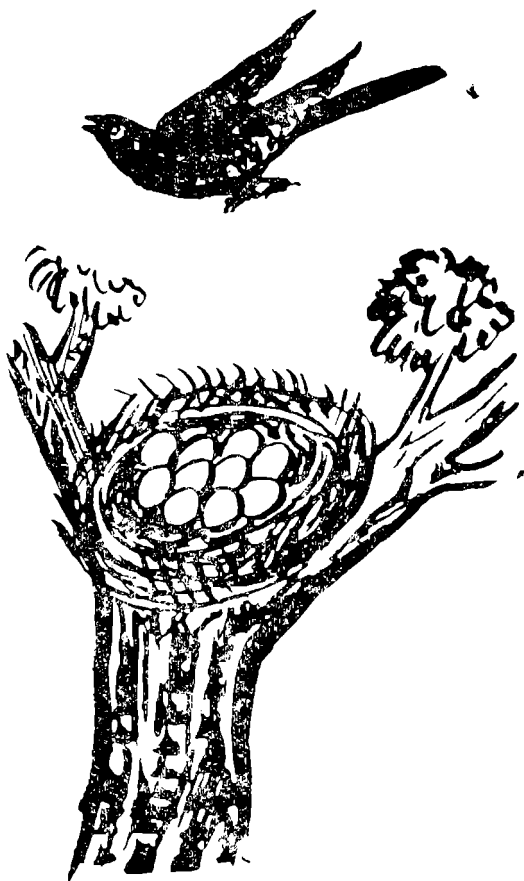
ବାୟାର କି ଯାଏ

ବାଆ କଲେ ବସା ଦୋହଲୁ ଥାଏ ।

ଅନ୍ୟ ଚଢ଼େଇମାନେ ବସା ଡିଆରି କରି ଜାଣିନଥିଲେ । ଗଛ ତାଳରେ ବା ଭୂଇଁ ତଳେ ବା ପାହାଡ଼ ଖୋଲରେ ଚଳିଯାନ୍ତି । ପିଲୁଛୁଆ ପାଳିବାରେ ତ ଭାରି ହଇରାଣ ହୁଅନ୍ତି । ବର୍ଷା ପବନରେ କେତେ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଥାନ୍ତି ।

ଦିନେ ସବୁ ଚଢ଼େଇ ବିଚାର କଲେ । ବାୟାଠାରୁ ବସା ଡିଆରି ଶିଖିବେ । ଚଢ଼େଇମାନେ ତାକୁ ଏକଥା କହିଲେ । ସେ ଏଥିରେ ଖୁସିହେଲା । କେତୋଟି ଦିନରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର ବସା ଡିଆରି ଶିଖାଇ ଦେଲା । ସେଦିନଠାରୁ ପକ୍ଷୀମାନେ ନିଜ ନିଜର ବସା ଗଢ଼ିଲେ । ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ସେଥିରେ ରଖି ପାଳିଲେ ।

କୋଇଲି ବସା ଡିଆରି କରି ଶିଖିବାରେ ମନଦେଲା ନାହିଁ ।

ଏଣେତେଣେ ଘୂରିବୁ ଲିବାରେ ଲାଗିଲୁ । ଆମ୍ଭ ଗଛରେ ବସି ଗୀତ ଗାଇବାରେ ଲାଗିଲୁ -
କହୁ, କୁହୁ କୁହୁ । ହେଲେ, ତାର ଅଣ୍ଟା ଦେବା ବେଳ ହେଲା । କେଉଁଠି ବସା ଅଛି ଯେ,
ସେ ଅଣ୍ଟା ରଖି ଉଷ୍ମ କରିବ ? ବସାଟିଏ କରି ନପାରି ଭାରି ହଇରାଣ ହେଲା ।

ଦିନେ ସେ ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଜିଲା । କାଉ ତା ବସାଟିରେ ଡିମ୍ବ ଦେଇଥାଏ । ସେ
ନଥିବା ବେଳେ କୋଇଲି ଚୂପ କରି ଗଲା । ତା ବସାରେ ଡିମ୍ବ ଦେଇ କୁଆଡ଼େ
ଉଡ଼ିଗଲା । ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସି ସେ ତାର ଡିମ୍ବ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିଯାଏ ।

କାଉ ତାର ଡିମ୍ବ ସାଥରେ କୋଇଲିର ଡିମ୍ବତକ ଉଷ୍ମ କରି । ପରେ ଅଣ୍ଟା ଫୁଟାଇ
ଛୁଆ ବାହାରିଲେ । ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କାଉ ଆଦରରେ ପାଲିଲା । ଛୁଆମାନଙ୍କ ଦେହରେ ପର
ଲାଗିଲା । କାଉ ଛୁଆ କୋଇଲି ଛୁଆ ଉତ୍ତମେ ତ କଲା । କାଉଛୁଆ ରାବିଲେ କା କା
କୋଇଲି ଛୁଆ ରାବିଲେ କୁହୁ କୁହୁ । କିଏ କାଉ ଆଉ କିଏ କୋଇଲି ଜଣାଗଲା ।
ସେତେବେଳକୁ ଛୁଆଙ୍କର ଡେଣା ଟାଣ ହୋଇଯାଏ । କୋଇଲି ଛୁଆମାନେ ଉଡ଼ିଗଲେ ।

ସେ ଦିନଠାରୁ କାଉ ଆଉ କୋଇଲି ଭିତରେ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । କୋଇଲିକୁ
ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ କାଉ ତାକୁ ଖୁମ୍ପି ବାରେ ଲାଗିଲା । କୋଇଲି ବିଚରା ଜୀବନ ବିକଳରେ
ଗଛ ପତ୍ରରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ଗହଳ ପତ୍ର ଆଡୁଆଳରେ ରହି ସେ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଡାକେ -

କୁହୁ କୁହୁ ।

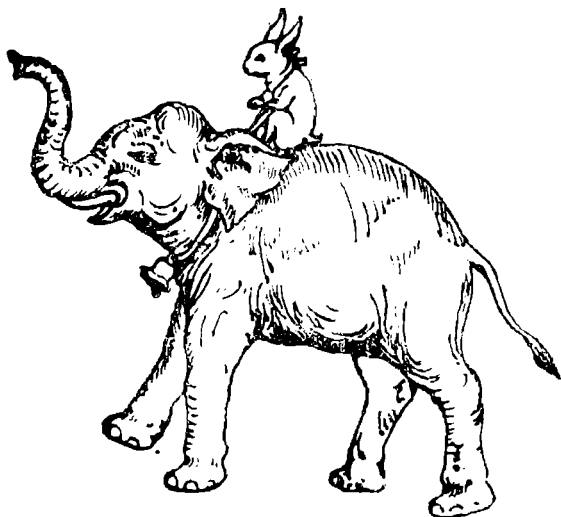
ଏଇଠି ଅଛି ମୁଉଁ ମୁଉଁ ମୁଉଁ ।

ଲଲୁ ପାଇଲ ପୁରସ୍କାର

ଶ୍ରୀ ରମେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର

ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ଥିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ମଝିରେ ରାସ୍ତା । ସେ ରାସ୍ତାରେ ସବୁବେଳେ
ଲୋକ ଓ ଗାଈମଞ୍ଚର । ରାସ୍ତାରୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଆମ୍ବଗଛ । ତା କୋର-
ତରେ ଗୋଟିଏ ମାଆ ଠେକୁଆ ଥିଲା । ତାର ଦୁଇଟି ପୁଅ । ଗୋଟିଏ ଲଲୁ, ଆଉଟି ବାଲୁ ।

ଦିନେ ସଂନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମାଆ କହିଲା,
“ମୁଁ ଯାଉଛି ମାଙ୍କଡ଼ ଅକା ଦୋକା-
ନରୁ ଆତ, କଦଳୀ ଓ କାମୁକୋଳି
ଆଣିବି । ତୁମେ ବାହାରକୁ ଯିବନ ।
ସେ ବଡ଼ ଘୁଙ୍ଗା ଆରପଟେ ତେନ୍ତୁଳି
ଗଛମଳେ ଅଜଗର ସାପ ଅଛି,
ସାବଧାନ.” ମାଆ ଚାଲିଯିବାରୁ ଲଲୁର
ମନ ହେଲା ବୁଲିଯିବାକୁ, ବାଲୁକୁ
କହିଲା, “ଚାଲି ଯବା ରାସ୍ତା କଡ଼କୁ ।
କେତେ ଗାଈ ମଞ୍ଚର ପଁ ପଁ
କରି ରାସ୍ତାକୁ ଆଲୁଅ କରି

ଧାଇଁ ଛନ୍ତି । ପାଖରୁ ଦେଖିଲେ ମକା ଲାଗିବ” । ବାଲୁ କହିଲା, “ମାଆ ମନା କରିଛି,
ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବନ । ତୁ ଗଲେ ଯା” । ଲଲୁ ଆଗେ ଚାଲିଲା ତେନ୍ତୁଳି ଗଛମୂଳକୁ ।
ଅଜଗରଟା ଗୋଟିଏ କାଠଗଡ଼ ପରି ଗଛମୂଳରେ ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଯାଇଥିଲା ।
ଲଲୁ ଜାଣି ନପାରି ତା’ ଉପରେ ଡିଆଁ ଡେଇଁ କଲୁରୁ ଅଜଗର ନିଦରୁ ଉଠିଲା । ସଁ ସଁ
ଶବ୍ଦ କରି କହିଲା, “ଆଉ ଠେକୁଆ, ତୋର ଏଡ଼େ ସାହସ । ଏବେ ତତେ ଗଳିଦେବି,”
ଲଲୁ କହିଲା “ମୋତେ ଖାଇଲେ କ’ଣ ତୋ ପେଟ ପୂରିବ । ରାସ୍ତା ଆରପଟେ ଜଙ୍ଗଲରେ
ବହୁତ କୁଟର, ହରିଣ ହାଉଜାଉ ହେଉଛନ୍ତି । ମୋ ସାଙ୍ଗେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲ । ମୁଁ

ଦେଖେଇ ଦେବ । ଲାଲୁ ଆଗେ ଆଗେ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଗଲା । ଅଜଗର ଚାଲିଲା । ପଛେ ପଛେ । ଲାଲୁ ଡିଆଁ ଟେ ମାରି ରାସ୍ତା ଆରପଟକୁ ଚାଲିଗଲା । ଅଜଗର ଘୁ ସୁରି ଘୁ ସୁରି ରାସ୍ତା ପାରିହେବା ବେଳକୁ ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା କୋରରେ ଆସି ମାଡ଼ିଗଲା ଅଜଗର ଉପରେ । ଅଜଗର ସେଇଠି ମରିଗଲା । ଲାଲୁ ଖୁ ସରେ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଘରେ ହାଜର୍ । ମାଆ ଆସିଲାରୁ ସବୁ କହିଲା । ମାଆ ଏ କଥା ଶୁଣି କାବା । ତା' ଆରଦନ ସାଇ ପଡ଼ିଣା ସମସ୍ତେ ଏକଥା ଶୁଣି ଖୁସି ହେଲେ । ଲାଲର ସାହସ ଓ ବୁଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ସଂନ୍ଧ୍ୟା-ବେଳକୁ ବଣର ପଶୁମାନଙ୍କର ସଭା ବସିଲା । ହରିଣ, ସମ୍ବର, ଭାଲୁ, ମାଙ୍କଡ଼, ହାତୀ, ବାଘ, ସିଂହ ଆଉ ତାଙ୍କ ପିଲାପିଲି ସମସ୍ତେ ଆସିଲେ । ଜଙ୍ଗଲର ରଜା ସିଂହ ଲାଲୁ ବେକରେ ଗୋଟିଏ ନାଲି ରବନ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲେ । ସମସ୍ତେ ଖସରେ ତାଳି ମାଇଲେ । ଲାଲୁକୁ ପିଠିରେ ବସାଇ ହାତୀ ଜଙ୍ଗଲ ଗୋଟାକ ଯାକ ବୁଲେଇ ଆଣିଲା । ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଲାଲୁ ଭାରି ବୁଦ୍ଧିଆ ।

ଟିପାଟିପି ଗିଢ଼ିଲେ

ଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦୁଭୂଷଣ ମିଶ୍ର

ଗାଁ ମୁଣ୍ଡର ବରଗଛରେ ବଗଟିଏ ଆଉ ବଗୁଲଟିଏ ବସା କରି ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଅଣ୍ଡାରୁ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ବଗ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପୁଅ ବଗ ବାହାରିଲେ । ସେମାନେ ପୁଅର ନାମ ଦେଲେ ଟିପା ଓ ଝିଅର ନାମ ଦେଲେ ଟିପି । ମାଆ ବାପା ସବୁଦିନେ ଛୋଟ ମାଛ, ଝିଣିକା, କୁନିବେଙ୍ଗ, କୁନିକଙ୍କଡ଼ା ଆଣିକରି ଟିପା ଟିପିଙ୍କି ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି । ସେମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ, ଉଡ଼ି ପାରିଲେ । ଦିନେ ଟିପା ଟିପି ବାହାରିଲେ ମାଆ ସାଙ୍ଗେ ବୁଲି । ମା ତାଙ୍କୁ ପଡ଼ିଆରେ ଚରିବାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ କହିଲା, “ତୁମେ ଏଇଠି ପୋକ ଯୋକ

ଆଉ ଝିଣିକା ଧରି ଖାଅ । ମୁଁ ଯାଉଛି ନଈରୁ ମାଛ ଆଣିବି । ତୁମେ ଏଇଠି ଥିବା ।”
ମା ବଗ ଚାଲିଗଲା । ଟିପା ଟିପି ଝିଣିକା ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ଘୋଟିଏ ପ୍ରଜାପତିକୁ
ଦେଖିଲେ । ଟିପି ପ୍ରଜାପତିକୁ କହିଲା, “ତୁମେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛ ତୁମ ନାଁ କଣ ?
ଏତିକି ଟିକିଏ ପ୍ରାଣୀ, ତୁମର ତ ଅଣ୍ଟା ନାହିଁ, ଝିଣିକା ଧରୁଛ କେମିତି ?” ପ୍ରଜାପତି
କହିଲା “ମୋ ନାଁ ପ୍ରଜାପତି । ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ଚଢ଼ିଆନ ଅନେକ ପ୍ରକାର ପ୍ରଜାପତି
ଅଛନ୍ତି । ଆମେ ଖାଉ ଫୁଲର ମହୁ । ଏହା କହି ପ୍ରଜାପତି ଡେଣା ହଲେଇ ହଲେଇ
ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ଟିପାଟିପି ପୁଣି ପଡ଼ିଆରେ
ଗୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଗୋଟିଏ ଗୁଲି-
ଗୁଲି ଚଢ଼େଇ କୁ -କୁ-କୁ-କୁ
କରି ପାଖରେ ଥିବା ଜାମୁକୋଳି
ଗଛରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ମୁଣ୍ଡରେ ଚୁଲ,
ଲାଞ୍ଜ ତଳକୁ ମେଞ୍ଚିଏ ନାଲିଆ ପର ।
ତାକୁ ଦେଖି ଟିପାଟିପି ପଚାରିଲେ,
‘ବାବୁ ତୁମେ କିଏ ? ଏତିକି ଟିକିଏ
ଅଣ୍ଟା, ତୁମେ ଝିଣିକା, ବେଙ୍ଗ,
କଙ୍କଡ଼ା ଖାଉଛ କେମିତି ? ଗୁଲି-
ଗୁଲି କହିଲା “ମୋ ନାଁ ଗୁଲି-ଗୁଲି ।

ଆମେ ଫଳ ଓ କୋଳି ଖାଉ । ଘୋକ ଯୋକ ବି ଖାଉ । ମଣିଷମାନେ ଆମକୁ ଭଲ-
ପାଆନ୍ତି, ପୋଷନ୍ତି । କଦଳୀ, ପିଚୁଳି, ଆଦି ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି । ତୁମେ ବେଙ୍ଗ କଙ୍କଡ଼ା
ଖାଉଥାଅ । ମୁଁ ପଲଙ୍କ ପାଇଁ ଜାମୁକୋଳି ଧରି ଯାଉଛି,” ଟିପାଟିପି କାବା ।

ଏତିକି ବେଳେ ଆକାଶରେ ଫଡ଼ ଫଡ଼ ଶୁଭିଲ । ଏତିକି ବଡ଼ ଶାଗୁଣାଟେ ଆସି
ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲା ପଡ଼ିଆରେ । ଟିପାଟିପି ଡରିଗଲେ । କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ଆପଣ କିଏ ?”
ଶାଗୁଣା କହିଲା “ମୁଁ ପର ତମର ରାବଣା ମାମୁଁ । ବୁଝିଲ ବଗୁଲ ବଗୁଲି ?” ଟିପା

କହିଲା, ଆମ ନାଁ ଟିପା ଟିପି । ଆଜ୍ଞା ମାମୁଁ, ତୁମେ ଏତେ ବଡ଼ଟେ ହୋଇଛ ସିନା ତୁମର ଉପର ଅଣ୍ଟା ତଳକୁ ବାଙ୍କି ଯାଇଛି । ତୁମେ ବେଙ୍ଗ, ବୈଷିକା ଆଉ ମାଛ ଧରୁଛ କେମିତି ?”

ଶାଗୁଣା ହସିକରି କହିଲା, “ଆରେ ଟିପା ତୁତ କାଲିର ପିଲା । ତୁ କ’ଣ ସଂସାର ଦେଖିଲୁଣି । ମୋର ଅଣ୍ଟା ଦେଖ୍ ଛୁରୀ ପରି ଧାରୁଆ । ମୁଁ କ’ଣ ବୈଷିକା ବେଙ୍ଗ ଖାଏ ? ଗାଈ ଗୋରୁ ଜୀବଜନ୍ତୁ, ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କର ମତା ହେଉଛି ମୋର ଖାଦ୍ୟ । ଯେତେ ଟାଣ ବମତା ହେଲେ ବି ମୁଁ ଅଣ୍ଟାରେ ଚିର ଉପର ଅଣ୍ଟାରେ କୋର କୋର ସବୁ ଖାଇ ସଫା କରିଦେବି । ମତେ ଚିହ୍ନିଆଅ ।” ଟିପାଟିପି କାବା ହୋଇଗଲେ । ରାବଣା ପଡ଼ି ପଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

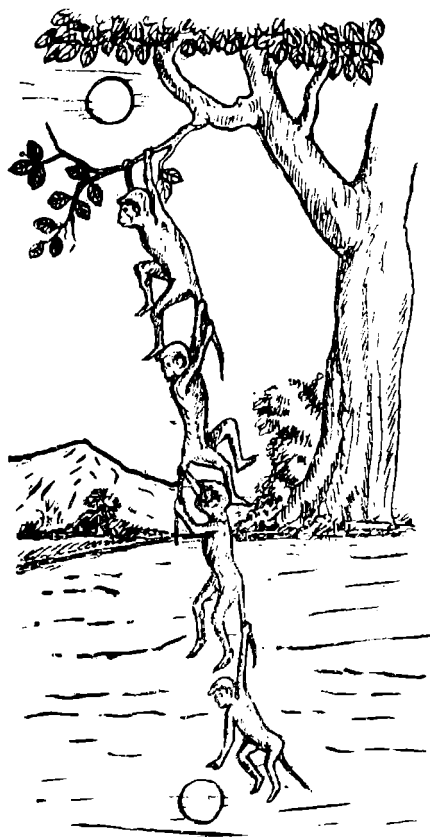
ମା ବଗ ଗୋଟିଏ ପୋହଳା ମାଛ ଅଣ୍ଟାରେ ଧରି ପହଞ୍ଚିଲା । ଟିପା ଟିପି ତା ସାଙ୍ଗରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ବସାକୁ ଗଲେ । ବସାରେ ଟିପି କହିଲା ମା, ଆମେ ପ୍ରକାପତି, ବୁଲ୍ ବୁଲ୍ ଓ ରାବଣା ମାମୁଁଙ୍କୁ ଦେଖିଲୁ । ତାଙ୍କର ରୂପ ଆମପରି ନୁହେଁ । ଆଉ ସେମାନେ ବୈଷିକା, ବେଙ୍ଗ ନ ଖାଇ ଯାହୁ ସେଆଡ଼ୁ ଗୁଡ଼େ ଖାଉଛନ୍ତି କାହିଁକି ?

ମାଆ କହିଲା, “ବୁଝିଲ ଟିପାଟିପି ଆମ ଛତା ଅନେକ ପ୍ରକାର ଜୀବଜନ୍ତୁ, ପଶୁପକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ରୂପ ଅଲଗା ଅଲଗା ଖାଇବା ଜିନିଷ ବି ଅଲଗା ଅଲଗା । ତୁମେ ଚାରିଆଡ଼େ ବୁଲୁବୁଲି କଲେ କେତେ ପକ୍ଷୀ ଦେଖିବ । କୁଆ, କୁକୁଡ଼ା, କୋଇଲି, କଜଲପାତି, ପାଘ, କୁମ୍ଭାଟୁଆ, ବଣି, ହଳଦିବସନ୍ତ, ଶୁଆ, ଶାଘୀ, ଗଙ୍ଗୋଇ, କାଠହଣା, ଡାହୁକ, ଚିଲ ଏମିତି କେତେ । ପ୍ରଜାପତି, ହଳଦିବସନ୍ତ, କୁକୁଡ଼ା ଦେଖିବାକୁ ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର । କୋଇଲି, ବୁଲ୍ ବୁଲ୍ ଆଉ କୁକୁଡ଼ାର କେତେ ମଧୁର ସ୍ବର । ଏମାନେ ସବୁ ଥିବାରୁ ଏଇ ଆକାଶ, ଜଙ୍ଗଲ, ପଡ଼ିଆ ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛି । ଆମେ ସବୁ ରୂପରେ ସିନା ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନେ, ନ ହେଲେ ଗୋଟିଏ କୁଟୁମ୍ବ । ତୁମେ ପକ୍ଷୀଟିଏ ଦେଖିଲେ ନମସ୍କାର କରିବ ।” ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧିବ । ତା’ ପରେ ଟିପା ଟିପି ଖସି ହୋଇ ମାଆ ଆଖିଥିବା ମାଛ ଖାଇଲେ ।

ମାଙ୍କଡ଼ ଓ ଜହ୍ନ

ଗାଁମୁଣ୍ଡ ଶେଷରେ ଝଙ୍କାଳିଆ ଆମ୍ବଗଛଟିଏ ଥାଏ । ସେଥିରେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ମାଙ୍କଡ଼ ବସାବାନ୍ଧି ରହୁଥାନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ନଈ ଆମ୍ବଗଛ ପାଖ ଦେଇ ବୋହି ଯାଉଥାଏ । ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ଗବର ଫଳ ଖାଇ ଓ ନଦୀରୁ ପାଣି ପିଇ ସୁଖରେ ଥାନ୍ତି । ଦିନେ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ରାତି ହୋଇଥାଏ । ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ ଆଖ ପାଖ ଝଲସି ଉଠୁଥାଏ । ଏତିକି ବେଳେ ଗୋଟିଏ ପିଲା ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଭାରି ଶୋଷ ଲୁଗିଲା । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଛରୁ ଓହ୍ଲେଇ ପଡ଼ି ନଈରୁ ପାଣି ପିଇବା ପାଇଁ ଗଲା ।

ପାଣି ପିଇସାରି ସେ ଯେତେବେଳେ ଗବର ଚିତାକୁ ଯାଉଛି ଜହ୍ନମାମୁଁଙ୍କର ଛବିଟିକୁ ପାଣିରେ ଦେଖିଲା । ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ଜହ୍ନମାମୁଁ ମଧ୍ୟ ପାଣି ପିଇବାକୁ ନଦୀକୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଛି । ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ଅନ୍ୟ ମାଙ୍କଡ଼ମାନଙ୍କୁ ଉଠାଇ ସେ କଥା କହିଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ଜହ୍ନମାମୁଁକୁ ପାଣିରେ ଥିବାର ଦେଖିଲେ । ସେମାନେ ଠିକ୍ କଲେ ଜହ୍ନମାମୁଁକୁ ପାଣିରୁ ଧରି ଆଣିବାକୁ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯିଏ ବଳିଆ ସେ ନଦୀ ଭିତରକୁ ଲମ୍ବିଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଡାଳକୁ ଦୁଇ ହାତରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲା । ତା ଲଙ୍ଗୁଡ଼କୁ ଆଉ ଜଣେ ତା ଲଙ୍ଗୁଡ଼କୁ ଆଉ ଜଣେ ଏପରି ଭାବେ ଗଛରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ମାଙ୍କଡ଼ ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ହେଲିଗଲେ । ସେମାନେ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାନ୍ତି ଜହ୍ନମାମୁଁକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ଜହ୍ନମାମୁଁ ସେତିକି ପାଣି

ଭିତରକୁ ପଶିଯାଉଥାଏ । ଏହା ଭିତରେ ସବା ଉପରେ ଥିବା ବଳୁଆ ମାଙ୍କଡ଼ଟା ଶୁଣି କହିଲା “ଏତେ ସମୟ ଯାଏ କ’ଣ କରୁଛ ?” ସବା ତଳେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା “ଜହ୍ନମାମୁଁ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ତେଣୁ ଧରି ପାରୁନୁ ।” ବଳୁଆ ମାଙ୍କଡ଼ଟା ତା ଦୁଇହାତ ଛାଡ଼ି କହିଲା “ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ ମୁଁ ଜହ୍ନମାମୁଁଙ୍କୁ ଧରି ଆଣିବି ।” ବୁଢ଼ା ମାଙ୍କଡ଼ ହାତ ଛାଡ଼ିଦେବାରୁ ତା ଲାଙ୍ଗୁଡ଼କୁ ଧରି ଧରି ହୋଇ ତଳକୁ ତଳ ଥିବା ମାଙ୍କଡ଼ ସବୁ ଧଡ଼ୁ ଧଡ଼ୁ ହୋଇ ନଦୀରେ ପଡ଼ି ପାଣିରେ ଉଠୁ ଟୁଠୁ ହେଲେ । ଶେଷରେ ପାଣିରେ ପହଞ୍ଚି ପହଞ୍ଚି ହାଲିଆ ହୋଇ ଯାଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଲାଗିଲେ ।

ହାଇ ରୁଁ ରୁଁ

ଡଃ. ଭଗ୍ୟଧର ମହାନ୍ତି

ବାଳକାଟି ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ପୋଖରୀ ଥାଏ । କେଉଁ କାଳର ପୁରୁଣା ପୋଖରୀ । ସେ ପୋଖରୀରେ ବାଳିଆ, ସେଉଳ, ଭାକୁର, ରୋହୀ ପରି ବଡ଼ ବଡ଼ ମାଛ ଓ କେରାଣ୍ଡି, କଉଁ, ସିଙ୍ଗି, ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ପରି ଛୋଟ ଛୋଟ ମାଛ ବି ଥାଆନ୍ତି । ମାଛମାନଙ୍କ ଛଡ଼ା କଙ୍କଡ଼ା, ଗେଣ୍ଡା ସାମୁକା ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଘର କରି ରହିଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ଥାଏ । ସମସ୍ତେ ତାକୁ “ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀ” ବୋଲି କହନ୍ତି ।

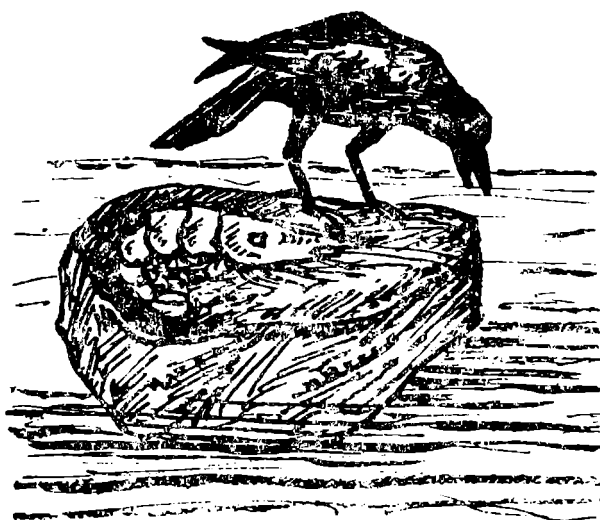
ଦିନେ ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଗୋଟାଏ ପଥର ଉପରେ ବାଳ ଶୁଖାଇ ଶୋଇଥାଏ । ଏତିକି ବେଳେ କୁଆଡୁ କାଉଟିଏ ଆସି ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀର ବାଳକୁ ମାଡ଼ି

ପାଣି ପିଇଲା । ଚୁଞ୍ଚୁ ନାନୀ ଖୁବ୍ ଶଗିଯାଇ କାଉକୁ କହିଲା,

ହାଇ ଚୁଁ ଚୁଁ, ହାଇ ଚୁଁ ଚୁଁ
ମୋ ବାଳ ମାଡ଼ି ପାଣି ପିଉଚୁ ।
ମାରିବି ନାତେ ପଡ଼ିବୁ ହାତେ
ଲୋକେ ପାଞ୍ଚକଣ ଦେଖିବେ ତୋତେ ।

ଏକଥା ଶୁଣି କାଉ ଠୋ ଠୋ କରି ବହେ ହସିଲା । ହସିସାର କହିଲା,

“ଚୁଞ୍ଚୁ ଚିପିଲେ ମୁଁ ଶୁରେ ମଳ
ତୁ ଦେଖାଉଚୁ ଏତେ ଚଢ଼ର,”

ଏକଥା ଶୁଣି ନାନୀ କି ଆଉ
ରହେ । ଫକ୍କର ପାଣିକି ଡେଇଁ
ପଡ଼ି ଚାଲିଲା ବାଳିଆ ଭାଇ ଘରକୁ ।
ବାଳିଆ ଭାଇ ଖୁବ୍ ବଳୁଆ । ତା
ପାଟିଟା ଖୁବ୍ ବଡ଼, ଆଉ ଦାନ୍ତ-
ଗୁଡ଼ାକ ଭାରି ମୁନିଆଁ । କାଉକୁ
ପାନେ ଦେବ । ଚୁଞ୍ଚୁ ନାନୀ
ଯେମିତି ବାଳିଆ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଛି ;
ବାଳିଆ ମାଛ ତାକୁ ଦେଖି ଖୁବ୍ ଖୁସି
ହୋଇଗଲା ।

“ଆରେ ନାନୀ ଅକାଳେ ପାରିଲା ବାଳେ”

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଡାକି ପକାଇ କହିଲା, “ବସିବାକୁ ଖଟଦିଅ
ପରିବାକୁ ପାଟ ଦିଅ”

ନାନୀ କହିଲା, “କି ହେବ ବସିବା ଖଟ
କି ହେବ ପରିବା ପାଟ”

ତମେ ସବୁ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବଡ଼ ଭାଇ ଆଉ ଆଉ ବାର ଛୁକର କାଉଟା କହିଲା “ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚପିଲେ ମୁଁ ଶୁରେ ମଲ” ତୁ ଏ କଥା ନ ବୁଝିଲେ ମୁଁ ଆଉ ଏପୋଖରୀରେ ରହିବି ନାହିଁ । ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀ ଠାରୁ ସବୁକଥା ଶୁଣି ବାଳିଆ ମାଛ ଲଞ୍ଜକୁ ବାଡ଼େଇ ପାଣିକୁ ଦି’ ଭାଗ କରିଦେଲା, ହେଲେକାଉର ବା ସେ କହିବ କ’ଣ ? କାଉଡ଼ି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ୁଛି । ବାଳିଆ କହିଲା, “ନାନୀଲେ ତୁ କଙ୍କଡ଼ା ଭାଇ ପାଖକୁ ଯା’ । ସେତ ମାଟି ଉପରକୁ ଯାଇପାରେ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ କାଉକ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ପାଇଁ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ ।”

ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀ ଚାଲିଲା କଙ୍କଡ଼ା ଭାଇ ପାଖକୁ । ବାଳିଆ ପରି କଙ୍କଡ଼ା ମଧ୍ୟ ନାନୀକୁ ଦେଖି ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ସେମିତି ପିଲୁଙ୍କୁ ଡାକ ପକାଇ କହିଲା, “ଆରେ ପିଲୁଏ ।

ନାନୀ ଆସିଛି, ତାକୁ ବସିବାକୁ ଖଟ ଦିଅ
ପିନ୍ଧିବାକୁ ପାଟ ଦିଅ ।”

ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀ ସେମିତି ଅଭିମାନ କରି କହିଲା ।
“ମୋ ମନ ପୋଡ଼ି ଯାଉଛି ।”

ତମେ ସବୁ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବଡ଼ ଭାଇ ଆଉ ଆଉ ଛାର ଛୁକର କାଉଟା କହିଲା, ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚପିଲେ ମୁଁ ଶୁରେ ମଲ” ? କଙ୍କଡ଼ା ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ଠାରୁ ସବୁ କଥା ଶୁଣି ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀକୁ କହିଲା “ନାନୀ ତ ଯା କି, କାଲି ସକାଳ, ସେମିତି ପଥର ଉପରେ ଶୋଇବୁ । କାଉ ଆସିଲେ ମୁଁ ତା କଥା ବୁଝିବି ।” ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ନାନୀ ଘରକୁ ଯାଇ ଆଉ କି ଶୁଣ ? ସେମିତି ସକାଳ ହୋଇଛି ପଥର ଉପରକୁ ଯାଇ ବାଳ ଶୁଖେଇ ଶୋଇଲା । କାଉର ବି ମନ ଲାଗିଛି । ସେ ବି ସକାଳ, ସକାଳ ଆସି ଚଂଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ତା ବାଳ ମାଡ଼ି ଠିଆ ହେଲା । ସେମିତି ଅଳ୍ପ ବଡ଼ାଇ ପାଣି ପିଇଛି, ପଥର ତଳେ କଙ୍କଡ଼ା ବାହାରି ତା ବୁଡ଼ା ଗୋଡ଼ରେ କାଉ ବେଳକ ଚାପି ଧରିଲା । କାଉ ଖାଲି କା କା ରଡ଼ି କାଉଥାଏ । କଙ୍କଡ଼ାକ ନେହେରୁ ହୋଇ ବେକ ବାଡ଼ିଦେବାକୁ କହୁଥାଏ । କଙ୍କଡ଼ା କହିଲା, “ହଁ ବେକ ବାଡ଼ିଦେବି, ତୁ ଆମ ଚଂଗୁଡ଼ି ନାନୀକୁ କ’ଣ କହିଥିଲୁ ?” କାଉ ସବୁ କଥା କାଣି ପାରିଲା । ଶେଷରେ ଚଂଗୁଡ଼ି ନାନୀ ପାଖରେ ଦୋଷ ମାନିଲା । ତା ପରେ କଙ୍କଡ଼ା ତାକୁ ଛାଡ଼ିଲା । ସେହି ଦିନ ଠାରୁ କାଉ ଆଉ ସେ ପଥର ପାଖକୁ ଯାଏ ନାହିଁ ।

